پەيغەمبەرىمىزدىن دىنىي ھېكايىلەر

كىتاپنىڭ مۇئەللىپى:
مۇرشىدە ئۇيسال

ئۇيسال نەشرىياتىدا نەشر قىلىنغان

مۇندەرىجە

يىغلىغان تۆگە.................... 5
پەيغەمبەرىمىز بىلەن تىلەمچى 12
زالىم پادىشاھ ۋە ھەزرىتى سارە
21 ....
قۇرئان شىپادۇر.............. 33
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ
چاچچىقى 45
زەمزەم 48
زەمزەم سۈيىنىڭ چىقىشى 57

ئانىنىڭ مۇھابىتى.............. 79
ئەتنى سۈغارغان ئادەم.......... 88
مۆشۆكنى سولاپ قويغان ئايال
.... 90
تۆگمەيدىغان تاماق............ 94
ھېرا دىكى نۇر 112
خورما شېخىنى سۇندۇرغان بالا
.... 134
دېڭىزدىن كەلگەن پۇل........... 139
اللە نىڭ دوستلىرى 150

شەيتاننىڭ دوستلىرى............ 159
باغچىدىكى ئالتۇن كۆپ.......... 167
پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام دۇنياغا
كېلىدىغان يىلى يۈز بەرگەن پىل
ۋەقەسى 172
غاردىكى ئۈچ يولۇچىنىڭ دۇئاسى. 187
كېفىلنىڭ پۇشايمىنى 199
ناماز گۇناھلارنى ياپىدۇ.......... 205

يىغلىغان تۆگە

بىر كۆنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ساھابىلىرى بىلەن ئولتۇرغانىدى. بىر تۆگە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا ئۈتتىك كېلىپ ئاندىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغىلا چۆكتى. ئۇ خۇددى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا بىر نەرسە دېمەكچى بولغاندەك

بـوينىنى ئۇ تەرەپكە سـوزدى . بۇنىڭـدىن سـاھابىلار ھەيـران بولۇشـتى ۋە تۆگىنىـڭ بـۇ ھەرىكەتلىرىنىڭ سەۋەبىگە قىزىقىپ قاراپ تۇرۇشتى.

پەيغەمـبەر ئەلەيھىسسـالام ساھابىلىرىگە :

– « بـۇ تۆگىنىـڭ نـېمە دېگەنلىكلىرىنـى بىلـدىڭلارمۇ؟ » دەپ سورىدى.

ساھابىلار:
– اللّٰە ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىلگۈچىدۇر، دەپ جاۋاپ بېرىشتى.
– پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا:
– « بۇ تۆگە ئۆز ئىگىسى ئۈستىدىن شىكايەت قىلدى. ئىگىسىنىڭ ئۇنى يىللار بويىچە ئىشلەتكەنلىكىنى، ئۈستىگە ئېغىر

يـــۈكلەرنى ئارتقـــانلىقلىرىنى،
ئەمدىلىكتە بولسا ئۇنى سويماقچى
بولىۋاتقـانلىقىنى ئېيتتـى » دەپ
چۈشـــــەندۈردى. ئانـــــدىن
ساھابىلارنىڭ بىرىگە :
ـ « سـەن بېرىـــپ بۇ تۆگىنـىڭ
ئىگىســـنى تېپىـــپ كەل » دەپ
بۇيرىدى. ئۇ ساھابە:
ـ ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى! مەن
تۆگىنـــىڭ ئىگىســـنىڭ كىـم

ئىكەنلىكىنى بىلمەيدىغان تۇرسام، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام كۆلۈمسىرىگەن ھالدا:

– « تۆگە سېنى ئۆز ئىگىسىنىڭ قېشىغا باشلاپ بارىدۇ» دېدى.

ھەقىقەت بۇ تۆگە، خۇددى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن بۇيرۇق ئالغاندەكلا ئۇ ساھابىنىڭ ئالدىغا چۈشۈپ ئۇدۇل ئىگىسىنىڭ يېنىغا باشلاپ باردى. ساھابە،

تۆگىنىك ئىگىسىگە :

– سېنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام چاقىرىدۇ، دېدى. ئۇلار پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا بىر لىكتە كەلدى. تۆگىنىڭ ئىگىسى كەلگەندە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا:

– « بۇ تۆگىنىڭ دېگەنلىرى توغرىمۇ ؟ » دېدى. تۆگىنىڭ ئىگىسى:

- شۇنداق ئۇنىڭ دېگەنلىرى توغرا، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا:

- «ئۇ تۆگىگە ئىچىڭ ئاغرىسۇن، ئۇنىڭغا ھەددىن ئارتۇق ئېغىر يۈك ئارتما » دېدى. شۇنىڭدىن ئېتىبارەن تۆگىنىڭ ئىگىسى تۆگىگە ئېغىر يۈك ئارتمىدى، شۇنداقلا ئۇنى سويۇشتىنمۇ ۋاز كەچتى.

ھبكايىدىكى ساۋاقلار

● ھەر بىر ئىنسان ئاخىرەتتە ھايۋانلارغا قىلغان ياخشىلىقى ۋە يامانلىقىنىڭ نەتىجىسىنى كۆرىدۇ. ھايۋانلارنى ئۇسسۇز ۋە ئاچ قويماسلىق ۋە ئۇلارغا ئازار بەرمەسلىك لازىمدۇر.

پەيغەمبەرىمىز بىلەن تىلەمچى

سۆيۈملۈك پەيغەمبەرىمىز بىر كۈنى ساھابىلىرى بىلەن

ئۆلتۇرغانـــدا مەدىنىلىــك بىـــر
تىلەمچــى ئادەم پەيغەمــبەر
ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا كېلىپ
ئۇنىڭغا:
–ئى اللە نىـڭ پەيغەمبـىرى! بىـز
ناھـايىتىمۇ كەمبەغەلمىز، بـىزگە
يـــاردەم بەرگــــن، دېــدى.
ســۆيۈملۈك پەيغەمبەرىمــــز
ئۇنىڭدىن:
– « ئۆيىڭــدە ھېچنــېمەڭ

يوقمۇ؟» دەپ سوريدى.
ئۇ ئادەم :
-پەقەتلا چوڭ بىر يىپىنچىمىز بار، ئۇنىڭ بىر قىسمىنى ئۇستۇمىزگە يىپىنىمىز، بىر قىسمىنى ئاستىمىزغا سېلىپ ياتىمىز، ئۇنىڭدىن باشقا بىر سۇ ئىچىدىغان چۆمۈچىمىز بار، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام :
- «ئۇ نەرسىلەرنى بۇ يەرگە

ئېلىپ كەلگىن !» دېدى.
ئۇ ئادەم ئۆيگە قايتىپ ئۇ نەرسىلەرنى ئېلىپ كەلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇ نەرسىلەرنى قولىغا ئېلىپ :
– « بۇ نەرسىلەرنى سېتىۋالىدىغان بىرەر كىشى يوقمۇ؟» دەپ سورىدى.
ساھابىلاردىن بىرى:
– مەن ئۇنى بىر تىللاغا ئالاي،

دېدى.پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام:
- « بىر تىللادىن ئارتۇق بىربىدىغانلار يوقمۇ ؟ » دەپ سورىدى. باشقا بىر ساھابە :
- مەن ئىككى تىللاغا ئالاي، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام بۇ نەرسىلەرنى ئۇ ساھابىگە ئىككى تىللاغا ساتتى ۋە ئۇ تىللالارنى پېقىر ئادەمگە بېرىپ :
- « بۇ تىللالارنىڭ بىرىگە

ئائىلەڭدىكىلەرگە يېگىدەك نەرسە ئال، يەنە بىرگە بىر دانە پالتا ئېلىپ مېنىڭ قېشىمغا كەل! » دەپ بۇيرىدى .
پېقىر ئادەم بىرازدىن كېيىن بىر دانە پالتىنى كۆتۈرۈپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كەلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام پالتىغا بىر ساپ بېكىتىپ بەردى ۋە :

– « سەن بىرىپ بۇ پالتا بىلەن قۇرۇق دەرەخلەردىن ئوتۇن كەسلەپ كېلىپ سات، ئون بەش كۈندىن كېيىن مېنىڭ قېشىمغا كەل! » دېدى.

بۇ پېقىر ئادەم قايتىپ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بۇيرىغىنى بويىچە قىلدى ۋە ئون بەش كۈندىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ قېشىغا كەلدى.

ئۇ،پەيغەمبەر ئەلەيھسسالامغا:
-ئى اللە نىڭ ئەلچىسى! سىنىڭ دىگىنىڭدەك قىلدىم. كېسىپ كەلگەن ئوتۇنلارنى سېتىپ يىگىرمە تىللاغا ئېرىشتىم. ئۇنىڭ بىر قىسمىغا يەيدىغان نەرسىلەرنى يەنە بىر قىسمىغا كىيىم ـ كېچەك ئالدىم، بۇنىڭ بىلەن پۇلۇم تېخىمۇ كۆپەيدى، دىدى.
بۇ سۆزلەر پەيغەمبەر

ئەلەيھىسسالامنى تولىمۇ سۆيۈندۈردى. ئۇ پىقىر ئادەمگە قاراپ :

- « كۆردۈڭمۇ، ئىشلەپ ئۆز تەرىڭ بىلەن ئېرىشكەن نەرسە سېنىڭ ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشىدۇر» دېدى.

ھېكايىدىكى ساۋاقلار:

● پىقىرلىقتىن قۇتۇلۇشنىڭ يولى تىلەمەك ئەمەس بەلكى

ئشلىمەكتۇر، چۈنكى اللّٰه ئشلىگەنگە بېرەر.

● جاپالىق بولسىمۇ ئشلەپ ئېرىشمەك بىرسىگە مۇھتاج شەكىلدە ياشماقتىن ئەۋزەلدۇر.

زالىم پادشاھ ۋە ھەزرىتى سارە

ئەيىنى زاماندا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئايالى ھەزرىتى سارەنى ئېلىپ زالىم بىر پادشاھنىڭ دۆلىتىگە كەلگەندى.

ھەزرىتى سارە ناھىيتى چىرايلىق ئايال ئىدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئايالى سارەگە:
– بۇ پادشاھ سىزنىڭ مېنىڭ ئايالىم ئىكەنلىكىڭىزنى بىلسە مەندىن سىزنى زورلۇق بىلەن تارتىۋالىدۇ. بۇ زالىمنىڭ ئادىتى شۇنداقمىش. شۇڭا سىز ئۆزىڭىزنى ئۆزىڭىزنىڭ مېنىڭ سىڭلىم ئىكەنلىكىڭىزنى دەڭ، نېمىلا

بولمسۇن بىز دىندا قېرىنداش ھېساپلىنىمىز، دېدى.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىلەن ئايالى سارە زالىم پادىشاھنىڭ دۆلىتىگە يېتىپ كەلدى. پادىشاھنىڭ ئادەملىرىدىن بىرى سارەنى كۆرۈپ قالدى ۋە زالىم پادىشاھنىڭ قېشىغا كېلىپ:

–ئى شاھىمىز! شەھىرىڭىزگە ناھايىتى گۈزەل بىر ئايال كەلدى،

بۇ ئايال سىزنىڭ ھەققىڭىزدۇر، دېدى. شۇنىڭ بىلەن پادىشاھ دەرھال سارەنى ئىبراھىمغا قايتۇرۇپ بەردى ۋە ئۇنىڭغا ھاجەرنى خىزمەتچى قىلىپ بەردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئاللاھ تەئالادىن يارىدەم تىلەش ئۈچۈن نامازغا تۇردى.

پادىشاھنىڭ ئادەملىرى سارەنى پادىشاھنىڭ يېنىغا ئېلىپ كەلدى. زالىم پادىشاھنىڭ ھۇزۇرىدا

ھەزرىتى سارە اللە غا :

ئى اللە! بىلىسەنكى، مەن ساپا ۋە سىنىڭ پەيغەمبىرىڭگە ئىمان ئېيتقان بىرىمەن. مەن ئەزەلدىن ئىپپەتمىنى ساقلاپ كەلدىم. شۇنىڭ ئۈچۈن سەن مېنى ئۆز پاناھىڭدا ساقلىغىن! دەپ دۇئا قىلدى.

زالىم پادىشاھ، سارەنىڭ گۈزەللىكىگە قاراپ ھەيران قالدى

ـ دەئۇنىڭغا قولنى سۇندى. ئەمما پادىشاھنىڭ ئۇنىڭغا سۇنغان قولى شۇ ھامان قېتىپ قالدى. قېتىپ قالغان قولنى مىدىرلىتالماي قالغان پادىشاھ سارەگە:
ـ اللّٰە غا دۇئا قىلغىن، مېنىڭ قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بەرسۇن! مەن ساڭا ھېچبىر زىيان يەتكۈزمەيمەن، دەپ يېلىندى.

سارە اللە غا دۇئا قىلىشى بىلەن زالىمنىڭ قېتىپ قالغان قولى ئەسلىگە كەلدى. پادىشاھ يەنە ئاۋۇالقىدەك سارەگە قولىنى ئۇزاتتى. ۋە قولى ئاۋۇالقىدىنمۇ بەكرەك قېتىپ قالدى.

زالىم پادىشاھ، سارەگە يەنە يىلىنىپ ئۆزىنىڭ دۇئا قىلىشىنى ئۆتۈندى. سارە دۇئا قىلدى. زالىم پادىشاھنىڭ قولى ئەسلىگە

كەلدى. ئەمما ئۇ يەنە بولدى قىلماي سارەگە ئۇچىنچى قېتىم قولىنى ئۇزىتىشى بىلەن ئۇنىڭ قولى ئاۋۋالقى ئىككى قېتىمدىكىدىنمۇ بەكرەك قېتىپ قالدى. زالىم پادىشاھ ئاخىرقى قېتىم سارەگە:

-اللّٰه غا دۇئا قىلغىن، مېنىڭ قولۇمنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ بەرسۇن ، اللّٰه گۇۋاھ بولسۇنكى!

ساڭا ھەرگىز چىقلمايمەن، دەپ يىلىندى. سارە دۇئا قىلدى، زالىم پادىشاھنىڭ قولى ئەسلىگە كەلدى.
پادىشاھ سارەنى ئېلىپ كەلگەن ئادەمنى چاقىرىپ:
- سەن ماڭا ئادەمنى ئەمەس بىر شەيتاننى ئېلىپ كەپسەن! ئۇنى دەرھال دۆلەت تەۋەلىكىمىزدىن چىقىرىۋەت ۋە ئۇنىڭغا ھاجەرنى

خزمەتچى قلىپ قوشۇپ قويۇڭ!

دەپ بۇيرىدى.

سارەئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا بىر خزمەتچى قىز بىلەن قايتىپ كەلدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام سارەدىن نېمە ئىش يۈز بەرگەنلىكىنى سورىدى. سارە ئۇنىڭغا:

– اللّٰە زالىمنى رەسۋا قىلدى، ئۇنىڭ ماڭا ئۇزاتماقچى بولغان

قولنى قاتتۇرۇپ قويدى، شۇنىڭ بىلەن بۇ خىزمەتچى قىزنى بىرىپ يولىغا سالدى، دەپ جاۋاپ بەردى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام بىلەن سارە اللە نىڭ زالىمغا قارشى ئۇلارغا بەرگەن بۇ ياردىمىگە شۈكرىلەر ئېيتىشتى.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

● اللە توغرا يولدىكىلەرنىڭ ياردەمچىسىدۇر . اللە ئۆزىگە چىن

ئىخلاس بىلەن دۇئا قىلغۇچىلارغا ياردەم بېرىدۇ. ياخشى نىيەتلىك بولغان ۋە چارىسىز قالغاندا قىلىنغان دۇئا ئىجابەت قىلىنىدۇ.

●ئۈچ خىل كىشىلەرنىڭ دۇئاسى ئىجابەت قىلىنىدۇ:

بىرىنچى، مەزلۇم (زۇلۇمغا ئۇچرىغۇچى) نىڭ دۇئاسى ئىجابەت قىلىنىدۇ.

ئىككىنچى، ئاتا ـ ئانىنىڭ

پەرزەنتلىرى ئۆچۈن قىلغان دۇئاسى ئىجابەت قىلىندۇ.
ئۆچىنچى، مۇساپىر (سەپەر ئۈستىدىكى كىشى) نىڭ دۇئاسى ئىجابەت قىلىندۇ.

قۇرئان شىپادۇر

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىزنىڭ ساھابىلىرىدىن 30 كىشىلىك بىر قوشۇن كېچىدە بىر ئەرەپ قەبىلىسى تۇرۇشلۇق يەرگە يېتىپ

كېلىشتى. ئۇلاردا نە يېگىدەك نەرسە، نە ئىچكىدەك سۇ قالمىغانىدى. شۇڭا ئۇلار بۇ قەبىلىدىكى كىشىلەردىن ئۆزلىرىنى مېھمان قىلىشلىرىنى تەلەپ قىلدى. ئەمما قەبىلىدىكىلەر ئۇلارنى مېھمان قىلىش ئۇياقتا تۇرسۇن ھەتتا ئۇلارغا يەپ-ئىچكىدەك بىر نەرسىمۇ بەرمىدى. ساھابىلار ئامالسىز كېچىنى

ئۆتكۈزۈۋېلىپ مېڭىش ئۇچۇن قەبىلىگە يېقىن بىر يەردە چۇشكۇن قىلدى.
ئارىدىن بىر ئاز ۋاقىت ئۆتكەندە بۇ قەبىلىنىڭ كاتتىۋېشىنى چاپان چېقىۋالدى. قەبىلىدىكىلەر بارلىق چارىلەرنى قىلىپ بېقىپمۇ ھېچ ئۇنۇم كۆرەلمىدى. ئۇلار ئۇنى قۇتۇلدۇرۇۋېلىشقا ھېچ چارە قالمىغاندا ئۆزلىرى مېھمان

قىلىشنى رەت قىلغان يولۇچىلارغا ئۆلتىجا قىلىشقا مەجبۇر بولدى.

بۇ قەبىلىدىلەرنىڭ بىرى ساھابىلەر چۆشكۈن قىلغان يەرگە جىددىيلەشكەن ھالدا كېلىپ:

- قەبىلىمىزنىڭ كاتتىۋېشىنى چايان چېقىۋالدى، ئاراڭلاردا زەھەرلىنىشنى داۋالىيالايدىغانلار بارمۇ؟ دەپ سورىدى.

ساھابىلەر:

- سىلەرنىڭ بىز بىلەن كارىڭلار بولمىغاندىكىن، بىزنىڭ سىلەر بىلەن نېمە كارىمىز؟ دېيىشتى.
ئۇ ئادەم يەنىلا يىلنىپ چىڭ تۇرۇۋالغاندىن كېيىن ساھابىلەردىن بىرى:
- ھەققىنى بېرىشىڭلار شەرتى بىلەن مەن داۋالاپ قوياي، دېدى.
ئۇ كىشى ماقۇل بولدى ۋە ئۇ ئىككىسى قەبىلە كاتتىۋېشىنىڭ

يېنىغا كەلدى.

ئۇ ساھابە فاتىھە سۈرىسىنى يەتتە قېتىم ئوقۇپ كېسەلگە ھۈرۈپ قويىدى. بىرئازدىن كېيىن ئاغرىق ئازابى پۈتۈنلەي يوقىدى. قەبىلە باشلىقى بۇ ساھابىگە 30 قوي بەردى.

بۇ ساھابە 30 قوينى ئېلىپ ئۆزىنى ھەيرانلىق ئىچىدە ساقلاۋاتقان ھەمراھلىرىنىڭ قېشىغا

قايتىپ كەلدى. قورساقلىرى ئېچىپ كەتكەن ھەمراھلىرىغا قوۋىلارنى سېغىپ سۈتلىرىنى ئىچۈردى.
ھەمراھلىرى ئۇ ساھابىدىن :
- پاھ، بۇ قوۋىلار نەردىن كەلدى؟ دەپ سورىدى. ئۇ ساھابە:
- قەبلىنىڭ كاتتۇېشىنى ئايەت ئوقۇپ داۋالاپ قويىۋىدىم بۇنىڭ

ھەققـــــگە بەردى، دېـــــدى.
ھەمراھلىرى:
- پـاھ ، پـاھ ! سـەن تېخـى
ئايەت ئوقۇپ كېسەل داۋالاشنىمۇ
بىلەمتــــك ؟ دەپ سوراشـــتى. ئۇ
ساھابە:
- مەن قۇرئاننىـــــڭ شـــپا
ئىكەنلىكىنـى بىلەتــتىم، شـۇنىڭ
ئۈچـۈن ئۇ ئادەمـگە فـاتىھە
سۈرىســـنى ئوقـــۇپ ھـــۆرۈپ

قويۇقۇدىم اللە نىڭ ئىزنى بىلەن ساقايدى، دېدى.

ساھابىلار قۇرئان ئۇقۇپ قويغىنى ئۈچۈن بېرىلگەن ھەقنى ئېلىشنى كۆڭۈللىرىدە تازا توغرا تاپماي بۇ قويلارنىڭ سۈتلىرىنى ئىچكەنلىكلىرى ئۈچۈن بىئارام بولۇشتى ۋە بۇ ئىشنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن سورىماقچى بولۇشتى.

مەدىنىگە كەلگەندىن كېيىن ئۇلار بۇ ئەھۋالدىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى خەۋەردار قىلدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام قۇرئان ئارقىلىق كېيىن داۋالىغان ساھابىگە كۆلۈسرىگەن ھالدا قاراپ:
– « سەن فاتىھە سۈرىسىنىڭ كېيىنگە شىپا بولىدىغانلىقىنى

بلەمتـــــــڭ ؟ ئۇلار بەرگەن قـويلاردىن مـاڭـمۇ بـر ئۆلـۆش ئايرىپ قويۇڭلار!» دېدى.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

● قـۇرئان شـپادۇر. سـۇنىڭ شپالىق رولـى خـۇددى شپالىق سـۇنىڭ كەلـگەن مەنبەئەسـگە بـاغلىق بـولغىنى ۋە مەيـنەت توربـدىن كەلـگەن سـۇ شـپا بولمىغىنىغا ئوخشاشتۇر. قۇرئاننىڭ

شىپالىقنى (داۋا ئۈچۈن ئۆزلىرىگە قۇرئان ئوقۇپ قويۇشنى) پاكىزە ھاياتتا ياشىغان، تەقۋادار، گۈزەل ئەخلاقلىق كىشىلەردىن تەلەپ قىلىش لازىمدۇر.

● پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بەزى كىسەللىكلەرنى قۇرئان ۋە دۇئا ئارقىلىق داۋالاشقا رۇخسەت قىلىش بىلەن بىرلىكتە دوختۇرغا كۆرۈنۈشكىمۇ تەۋسىيە قىلغانىدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ چاخچىقى

بىر كۇنى بىر كىشى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىپ:

– ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى! مېنى تۆگگە مندۇرۇپ قويغىن! دېدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا:

– « مەن سېنى تۆگىنىڭ بالىسىغا (بوتىلاققا) مندۇرۇپ قويياي »

دېدى. ھېلىقى ئادەم:
– ئى اللّٰه نىڭ پەيغەمبىرى! مەن تۆگىنىڭ بالىسىنى نېمە قىلىمەن؟ يە ئۇنىڭغا مىنگىلى بولمىسا، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام كۈلۈمسىرىگەن ھالدا:
– « ئۇنداقتا تۆگىنى تۆگىدىن باشقا نەرسىمۇ تۇغامدۇ؟» دېدى.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

●ئوينـاپ سۆزلـسەڭمۇ ئويـلاپ سۆزلە.

● قلنغـان چاچچـاق ئورۇنلۇق بولغنسـدا ئۆزنگمـۇ ئۆزگـگمـۇ خۇشاللىق كەيپياتى ئاتا قلىدۇ. تۇتربقسـز چاچچـاق بولسـا شۇ چاچچـاق قلغۇچنىڭ قممتىنى چۈشـۈربدۇ. شـۇڭا قلنغـان چاچچـاق ئورۇنلۇق، كشـلەرگە ئازار بېرشــنى مەقســەت

قىلمايدىغان چاخچاق بولۇشى كېرەك.

زەمزەم

ئەينى زاماندا ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئائىلىسى بىلەن پەلەستىندە ياشايتتى. اللّٰه دىن ئەمر كېلىشى بىلەن ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئايالى ھەجەر ۋە ئوغلى ئىسمائىلنى ئېلىپ ھازىرقى كەبە جايلاشقان يەرگ باردى.

ئەينى زامانلاردا ھەرەم ۋە كەبىنىڭ ئەتراپى بولسا ئىنسان بالىسى ياشىمايدىغان چەكسىز كەتكەن بىر چۆللۈك ئىدى.
كۆڭلى يۇمشاق ۋە مەرھەمەتلىك بولغان ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام اللّٰه نىڭ يەنە بىر ئىمتاھانىغا دۇچ كەلگەندى. چۈنكى ئۇ ھاياتىنىڭ ئۇزۇن زامانلىرىدىن بىرى ئارزۇ قىلىپ ئاخىرىدا كىچىك ئايالى

بولغان ھەزىرىتى ھەجەردىن
تۆغۇلغان، ئۆزى ئۆچۈن تولمۇ
سۆيۈملۈك بولغان ئوغلى
ئىسمائىلنى ئۇنىڭ ئانىسى بىلەن بۇ
ئادەمسىز چۆلگە تاشلاپ
كېتىشكە بۇيرۇلغاندى.
ئۇ، اللّٰه نىڭ بۇيرۇقىغا بويى
سۇنغان ۋە ئۇنىڭ ياردىمىنى ئۈمىد
قىلغان ھالدا ئائىلىسىنى چوڭ بىر
تۈپ دەرەخ ئاستىغا تاشلاپ

قويۇپ بۇ يەردىن يىراقلاشماقتا ئىدى.

بۇ سۇسىز، قاقاس، يالغۇز يەردە بوۋىقى بىلەن قالدۇرۇلغان ھەزرىتى ھەجەر بولسا ھەيران قالغان ھالدا:

– ئى ئىبراھىم، بىزنى ئادەمزاتسىز بۇ چۆلگە تاشلاپ قويۇپ قايەرگە كېتىۋاتىسەن؟ دەپ توۋلىدى.

ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام كەينىگە قارىمىدى. ئۇ قارىيالمايتتى. ئايالىنىڭ بۇ سوئالىغا ھەم جاۋاپمۇ بېرەلمەيتتى. چۈنكى ئۇ ئارقىسىدا تاشلاپ ماڭغانلارنىڭ ئاشۇ بىچارىلەرچە ھالىتىگە قاراشقا ئۇنىڭ شەپقەتلىك، يۇمشاق باغرى چىدىمايتتى. ھەزرىتى ھەجەر بايىقى سوئالىنى بىر قانچە قېتىم تەكرارلىدى ۋە

يەنىلا ھچبىر جاۋاپ ئالالمغاندىن كېيىن ئەڭ ئاخىردا:

– ئى ئىبراھىم، اللە ساڭا بزنى بۇ يەرگە قويۇپ كېتىشكە بۇيرىدىمۇ؟ دەپ سورىدى.

ئىبراھىم ئەلەيھسسالام تۇرۇپ قالدى، بۇ سوئالغا جاۋاپ بەرمەي بولمايتتى.

ئىبراھىم ئەلەيھسسالام:

ـ شۇنداق ئى ھەجەر! اللە شۇنداق بۇيرىدى، دېدى.

ھەزىرتى ھەجەر بۇ جاۋاپنى ئاڭلىغاندىن كېيىن خاتىرجەم بولدى، ئۇنىڭدىكى ئەنسىرەش ۋە قورقۇدىن ھېچ ئەسەر قالمىدى. ئۇ ئۆلىرىنى يالغۇز تاشلاپ كېتىشتىن يۈرىكى ئېچىشۋاتقان ئىبراھىم ئەلەيھىسسالامنى خاتىرجەم قىلىش ئۈچۈن:

-ئۇنداق بولسا سەن يولۇڭغا كېتىۋەرگىن، بىزگە اللّٰه كۇپايىدۇر، ئۇ بىزنى ئۆز ھىمايىسىگە ئالىدۇ ۋە بىزنى يالغۇز تاشلاپ قويمايدۇ، دېدى. بۇ جاۋاپنى ئاڭلىغان ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام يولغا راۋان بولدى ۋە ئۇلار ئۇنى كۆرەلمەيدىغان بىر تۆپىلىككە كەلگەندە كەبە تەرەپكە قاراپ، قولىرىنى ئالەملەرنىڭ

پەرۋەردىگارى اللّٰه غا سۇنغان ھالدا اللّٰه تەئالا قۇرئان كەرىمدە بايان قىلغان مۇنۇ مەشھۇر دۇئانى قىلدى:

﴿پەرۋەردىگارىمىز! ئەۋلادىمنىڭ بىر قىسمىنى (يەنى بالام ئىسمائىل بىلەن ئانىسى ھاجەرنى) ناماز ئوقۇسۇن (يەنى ساڭا ئىبادەت قىلسۇن) دەپ سېنىڭ ھۆرمەتلىك ئۆيۈڭنىڭ قېشىدىكى ئېكىنسىز بىر ۋادىغا (يەنى مەككىگە)

ئورۇنلاشتۇردۇم، پەرۋەردىگارىمىز! بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ دىللىرىنى ئۇلارغا مايىل قىلغىن، ئۇلارنى شۈكۈر قىلسۇن دەپ تۈرلۈك مېۋىلەرنى ئۇلارغا رىزىق قىلىپ بەرگىن. پەرۋەردىگارىمىز! سەن بىزنىڭ يوشۇرۇن ۋە ئاشكارا قىلغانلىرىمىزنى بىلىپ تۇرىسەن﴾ [1]

زەمزەم سۈيىنىڭ چىقىشى

---

[1] سۈرە ئىبراھىم 37 ، 38 ـ ئايەتلەر .

ئەينى چاغلاردا ھەزرىتى ئىسمائىل ئانىسىنى ئېمىدىغان كىچىك بىر بوۋاق ئىدى. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئۇلارنى ئۇ يەرگە تاشلاپ كېتىپ ئۇزۇن ئۆتمەي ئۇلارنىڭ يېنىدىكى ئۇلارغا قويۇپ كېتىلگەن خورما ۋە سۇ تۈگەپ كەتتى. ھەزرىتى ھەجەرنىڭ قورسىقى ناھايىتى بەك ئېچىپ كەتتى. ئۇنىڭ ئۇستۈگە بەكلا

ئۇسساپ كەتتى. ئىسمائىل ئېمەدىغانغا سۈتمۇ چىقماس بولدى. بالا ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن يىغلايتتى. ھەزىرىتى ھەجەر بالىسىنىڭ بۇ ھالىتىگە قاراپ تۇراتتى. بىر ئانىنىڭ يۈرىكى بۇنىڭغا قانداقمۇ چىدايدۇ، دەيسىز! ئۇ تىت ــ تىتلىق ئىچىدە سەفا تېغىغا يۈگۈرۈپ چىقتى. بۇ يەردە بىرەر

كىشى كۆرۈنۈپ قالارمۇ دېگەن ئويى بىلەن ئەتراپقا قارىدى. نە سۇ، نە يېگىدەك بىرەر نەرسە، نە بىرەر ئىنسان كۆرۈنمىدى.

ئۇ سەپا تېغىدىن چۈشۈپ كۆكلىكنىڭ ئېتىگىنى كۆتەرگىنىچە مەرۋە تېغىغا قاراپ ئۇدۇل يۈگۈردى. ئۇ يەردىمۇ ھېچنېمە كۆرۈنمىدى. ئاپتاپتا قىزىپ كەتكەن قۇملار ئۇنىڭ تاپانلىرىنى

كۆيـدۈرەتتى. ئەمما ”ئۆلمىگەن جانـدا ئۈمـۈد بـار“ دېگەنـدەك ھەزىرىتى ھەجەر كۆزلىرىدىن ياش ئاقۇزغان ھالدا:

– بەرداشـلىق بەر ئوغلـۇم، بەرداشلىق بەر بـالام، اللّٰه بـىزگە يـاردەم قىلىدۇ، چوقـۇم يـاردەم قىلىدۇ، دەيتتى.

ھەزىرىتـى ھەجەر بـىر نەرسـە تىپىلـىپ قـالار، دېگەن ئۈمـۈد

بلەن سەفا بلەن مەرۋە ئارلىغىدا يەتتە قېتىم بېرىپ كەلدى. مانا بۇ هاجىلارنىڭ سەفا بلەن مەرۋە ئارىسىدا يەتتە قېتىم بېرىپ-كېلىشكە (يەنى سەيى قىلىشقا) بۇيرۇلۇشىنىڭ سەۋەبلىرىدىندۇر.

هەزرىتى هەجەر سەفا بلەن مەرۋە نىڭ ئارلىغىدا يۈگۈرگەچ:

– ئى تەۋبىلەرنى قوبۇل قىلغۇچى پەرۋەردىگارىم! مېنى ئەپۇ قىلغىن،

مىنى كەچۈرگىن، مىنىڭ گۇناھلىرىم سەۋەبىدىن ئىسمائىلنى سۇسسىز قويىمىغىن، ئىسمائىلنى ئۆزەڭنىڭ ياردىمىڭدىن مەھرۇم قويمىغىن! ئى ئىبراھىمغا مەرھەمەت قىلغان، ئىبراھىمنى ئوتتا كۆيدۈرمىگەن رەببىم، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئۇسسىدى، ئىبراھىمنىڭ ئوغلى ئۇسسۇزلۇقتىن ئىڭرىماقتا، ياردەم قىلغىن، ياردەم

قىلغىن، قانداقلا بولمىسۇن ياردەم قىلغىن ئى رەببىم! دەپ دۇئا قىلىپ كېلەتتى.
ئۇ ئاخىرقى قېتىم مەرۋە تېغىغا چىققاندا قۇلىقىغا بىر ئاۋاز ئاڭلاندى. ھەزرىتى ھەجەر بۇ ئاۋازغا دىققەت بىلەن قۇلاق سالدى. بۇ ئاۋاز قايتا ئاڭلاندى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ:
— ئى ئاۋاز ئىگىسى! ئاۋازىڭنى

ئاڭلىدىم، بىزگە ياردەم قىلالىساڭ ياردەم قىلغىن! دېدى.

ھەزرىتى ھەجەرنىڭ سۆزى تۈگە تۈگىمەي ھازىرقى زەمزەم قۇدۇقىنىڭ قېشىدا بىرپەرىشتە كۆرۈندى. پەرىشتە ھەزرىتى ھەجەردىن:

– سىز كىم بولىسىز؟ دەپ سورىدى.

– مەن ئىبراھىم

ئەلەيھىسسالامنىڭ ئۇغلىنىڭ ئانىسى ھەجەر بولمەن، دېدى ئۇ. پەرىشتە :

– ئىبراھىم سىلەرنى كىمگە ئامانەت قىلدى؟ دەپ سورىدى. ھەزرىتى ھەجەر:

– اللّٰه تەئەلاغا ئامانەت قىلدى، دېدى.پەرىشتە:

– سىلەرنى ھەممە ئېھتىياجىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىغا

ئامانەت قويۇپتۇ، دېدى.

بۇ ۋاقىتتا ئىسمائىل ئۇسسۇزلۇقتىن پۇتلىرىنى يەرگە ئۇرۇپ تىپچەكلەپ يىغلاۋاتاتتى. پەرىشتە قانىتى بىلەن ئىسمائىل پۇتلىرىنى تىپچەكلىتىپ ئۇرۇۋاتقان يەرنى قېزىۋاتاتتى. بىر ئازدىن كېيىن قېزىلغان ئۇ يەردىن سۇ ئېتىلىپ چىقتى. ھەزرىتى ھەجەر بۇ ۋاقىتتىچە ئىسمائىل

ئۇسسۇزلۇقتىن ئۆلۈپ قالغانمىدىمۇ، دەپ ئويلىغان ئىدى. ئۇ ئوغلىنىڭ يېنىغا كېلىپ ھەيران قالدى. ناھايىتى مېھرىبان، شەپقەتلىك ئاللاھ ئىسمائىلنى بۇ سۇسىز چۆلدە يالغۇز قويمىغانىدى. ئاچلىق ۋە ئۇسسۇزلۇقتىن يىغلىغان ئىسمائىلنىڭ پۇتلىرى تېپچەكلىگەن يەردىن سۇ

چقرپ بەرگەندى.
هەزىرتى هەجەر ئېتىلىپ چقۋاتقان سۇنى برئازدىن كيىن يوقاپ كېتىدۇ، دەپ ئەنسرەپ: زەمزەم ، زەمزەم (توختا ، توختا!) دىدى ۋە دەرھال قولى بىلەن سۇنى ئوچۇملاپ ئالدى. ئىسمائىل بىلەن هەجەر بۇ سۇدىن قانغىچە ئىچىشتى. هەتتا هازىرغىچە هاجىلار بۇ سۇدىن

قانغىچە ئۈچىپ كەلمەكتە.

پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام: « اللّٰه ئىسمائىلنىڭ ئانىسىغا رەھمەت قىلسۇن، ئۇ زەمزەمنى ئۆزى مەيلىگە قويۇۋەتكەن ۋە سۇنىڭ ئەتراپىنى قورشىمىغان بولسا ئىدى زەمزەم قۇدۇقى قۇدۇق پېتىچە ئەمەس بەلكى بىر ئېقىن سۇ شەكلىدە ئاققان بولاتتى » – دېدى.

ھەزىرتتــى ھەجەر بــۇ ســۇدىن ئىچتــى، بالســنىمۇ ئىمتتــى. پەرىشتە ھەزىرتى ھەجەرگە:
- ئۆلۈپ كېتەرمىزمكىن، دەپ ئەنسىرمەڭ، مانا ئۇ يەر اللّٰه نىڭ ئۆيىنىڭ ئورنىدۇر، بۇ ئۆيىنى بۇ بـاالا بـلەن ئۇنىڭ ئاتىسى بىنا قىلىدۇ. اللّٰه ئۇ ئىشنىڭ ئىگىسىنى ھەرگىــز يــوق قىلىۋەتمەيدۇ، دېدى. ئۇ زامانلاردا كەبىنىڭ ئورنى

يوق بولۇپ كەتكەندى.
هەزىرتىــــى هەجەر بــۇ يەردە ياشاشــقا باشــلىدى. كۆنلەرنــڭ بىردە بىر كارۋان بۇ يەرگە يېقىن بــر يەردــن ئۆتــۈپ كېتىۋتــپ قونـۇش ئۈچـۈن يېقىن بىـر يەرگە چۈشكۆن قىلدى. ئۇلار هەزىرتى هەجەر ياشاۋاتقان يەرنىـڭ هـاۋا بوشلۇقىدا بــر قۇشــنىڭ ئۇچــۇپ يۈرگىنىنى كۆردى.

ئۇلار:

– شۇبھىسىزكى بۇ قۇش سۇ قۇدۇقى ئۇستىدە ئۇچۇپ يۈرگەندەك قىلىدۇ، بىز بۇ يەردە سۇ بار دەپ ئويلىمىغان ئىدۇق، دېيىشتى ۋە ئەھۋالنى بىلىپ كېلىش ئۈچۈن بىر قانچە ئادەمنى ئەۋەتتى. ئۇلار كېتىپ بۇ يەردە سۇ بارلىقىنى خەۋەر قىلىپ كېلىشتى. كارۋاندىكىلەر بۇ يەرگە كېلىپ سۇ

بىشىدا ھەزرىتى ئىسمائىلنىڭ ئانىسى ھەزرىتى ھەجەرنى ئۇچراتتى. كارۋاندىكەر ئۇنىڭغا:

- بىز بۇ يەردە سىزگە قوشنا بولۇپ ئولتۇراقلىشىپ قالساق بولامدۇ؟ دەپ سورىدى.

ھەزرىتى ھەجەر:

- بولىدۇ، بۇ سۇدىن پايدىلانساڭلارمۇ بولىدۇ، ئەمما بۇ سۇغا ئىگىدارچىلىق قىلىش

ھوقۇقى مەندە بولىدۇ، دېدى.
كارۋاندىكەر بۇنىڭغا ماقۇل بولۇپ بۇ يەردە ئولتۇراقلىشىپ قالدى.
ھەزرىتى ھەجەر بۇ ئەھۋالدىن ناھايىتى خوش بولدى، شۇنىڭدىن كېيىن اﷲ ئۇلارنى يالغۇز قويمىدى، شۇنداق قىلىپ مەككە شەھىرى ئاستا ـ ئاستا پەيدا بولۇشقا باشلىدى. ئارىدىن بىر زامانلار ئۆتتى، ئىسمائىلمۇ ئۆسۈپ

يىتلىپ چوپ ـ چوك بىر يىگىت بولۇپ قالدى. ئۇ، بۇ يەردە ئولتۇراقلاشقانلاردىن ئەرەپچە ئۆگەندى. قوشنىلىرى ئىسمائىلنى تولىمۇ ياخشى كۆرەتتى. ئۇنىڭ گۈزەل خۇلقىغا ۋە كىلىشكەن تەقى- تۇرقىغا بەكلا ھەيران قالاتتى. كېيىن ئۇنى ئۆزلىرىنىڭ ئىچىدىكى بىر قىزغا ئۆيلەندۈردى. ئارىدىن بىر قانچە

يىللار ئۆتۈپ ئۇنىڭ ئاتىسى ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام مەككىگە كەلدى. ئاتا ـ بالا ئىككىسى بىرلىكتە ئورنى يوقالغان كەبىنى اللّٰه نىڭ ئەمرى بىلەن بىنا قىلدى.

مۇشۇنداق سائادەتلىك كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئىسمائىلنىڭ ئانىسى ھەزىرىتى ھەجەر 90 يېشىدا ۋاپات قىلدى. رىۋايەتلەردە ئۇنىڭ كەبىگە ياندىش ھىجىر دەپ

ئاتالغان يەرگە دەپنە قىلىنغانلىقى سۆزلەنمەكتە.

نەسىھەتلەر

● بىشىغا كۆن چۈشمىگىچە خىزىر كەلمەيدۇ. ھەزرىتى ھەجەرنىڭ بىشىغا ئىغىر كۈن چۈشكەندە اﷲ پەرىشتىنى ئۇنىڭغا ياردەم بىرىشكە ئەۋەتتى.

● اﷲ تەئالا ھەرگىز ئۆزىگە ئامانەت قىلىنغان نەرسىنى يوق

قىلىشۇەتمەيدۇ. ئىبراھىم ئەلەيھىسسالام ئوغلى ئىسمائىل ۋە ئۇنىڭ ئانىسىنى اللە غا ئامانەت قىلىشۇدى اللە ئۇلارنى ئەڭ ياخشى ھىمايە قىلدى.

ئانىنىڭ مۇھابىبتى

داۋۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ زامانىسىدا يېشى چوڭراق بىر ئايال بىلەن بىر ياش چوكان بىرلىكتە بىر سەپەرگە چىقىپتۇ. بۇ

ئىككى ئايالنىڭ يېنىدا بىردىن
كىچىك بالىسى بولۇپ بۇ ئىككى
بالىنىڭ ياشلىرى بىر ــ بىرىگە تەڭ
ئىكەن. ئۇلار كېتىۋاتقاندا بىر بۆرە
تۇيۇقسىز كېلىپ بالىلاردىن بىرىنى
قامالاپ ئېلىپ كېتىپتۇ. ياشانغان
ئايال ياش چوكانغا :
-بۆرە بالاڭنى ئېلىپ كەتتى،
دەپتۇ. ياش چوكان:
- ياق، بۆرە سېنىڭ بالاڭنى

ئىلىپ كەتتى، دەپتۇ.

بۇ ئىككى ئايال بىر- بىرلىرى بىلەن شۇ تەرىقىدە تالىشىپ بىر يەرگە كېلەلمەپتۇ. ئۇلار بۇ داۋاسىدا كىمنىڭ ھەقلىق ئىكەنلىكىگە ھۆكۈم قىلدۇرۇش ئۈچۈن داۋۇت ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا كېلىشىپتۇ ۋە داۋالىرىنى ئۇنىڭغا بايان قىلىپتۇ. داۋۇد ئەلەيھىسسالام ئۇ ئاياللارنىڭ

شكايەتلىرىنى ئاڭلاپ بولغاندىن كېيىن هايات قالغان بالىنى ياشانغان ئايالغا ئوخشىتىپ بالىنى چوڭ ئايالغا بىرىشكە بۇيرۇپتۇ.

بۇئىككى ئايال داۋۇد ئەلەيهىسسالامنىڭ يېنىدىن چىققاندىن كېيىن يەنىلا قايىل بولماي بالىنى ئىككى تەرەپتىن تارتىشقا باشلاپتۇ. ئاندىن ئۇلار:

- بــــــز بـــۇنى داۋۇد ئەلەيھسسسالامنىڭ ئوغلى سۇلايماندىن سورايلى، دېيىشىپ ئۇنىڭ ئالدىغا بېرىشىپتۇ. ئۇلار سۇلايمان ئەلەيھسسالامغا ئەھۋالنى بىرەر قۇر بايان قىلىشىپتۇ. سۇلايمان ئەلەيھسسالام ئۇ ئىككىسىدىن قايسىسىنىڭ بالىنىڭ ھەقىقىي ئىگىسى ئىكەنلىكىنى سىناپ بىلىش

ئۆچۆن ئادەملىرىگە:
- تىزدىن ماڭا بىر پىچاق ئېلىپ كېلىڭلار، بۇ بالىنى ئىككىگە پارچىلاپ بۇ ئىككى ئايالغا بۆلۈپ بېرەي، دەپتۇ. ياشانغان ئايال:
- شۇنداق قىلىڭ، بالىنى ئىككىگە بۆلۈپ بېرىڭ، دەپتۇ. ئەمما ياش چوكان سۇلايمان ئەلەيھىسسالامنى راستىنلا بالىنى

ئىككىگە پارچىلاپ ئۇرۇپ تاشلىغان ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ قېلىپ ئالاقزادە بولغان ھالدا:

– ياق! ياق! بالىنى پارچىلىماڭلار! ئۇ بالا مېنىڭ ئەمەس بەلكى ئۇنىڭدۇر، بۇ بالىنى ئۇ ئايالغا بېرىڭلار، دەپتۇ.

بۇنىڭ بىلەن سۇلايمان ئەلەيھىسسالام بالىنىڭ ياش چوكاننىڭ ئىكەنلىكىنى

جەزىملەشتۈرۈپ بـالنى ياش چوكانغا بۇيرۇپ بىرىپتۇ. شۇنىڭ بـىلـەن ھەق ئۆز ئىگـسـىگە قايتۇرۇلغان بولۇپتۇ.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

●ئەقىل ئەڭ زور بـايلىقتۇر . بـۇ يەردە سـ‍ـــــۇلايمان ئەلەيھىسسـ‍ـالامنىڭ ئەقىلـ‍ـ پاراسىتى نامايەنـدە قىلىنغانـدۇر. چـۈنكى ئۇ مەسـلىنى ئاياللارنىڭ

باللىرىغا بولغان مۇھابىتىگە قارىتا بىر تەرەپ قىلغاندۇر. ياش چوكان بالىسىنىڭ كىيىملىرىنى ئۇچۇن ئۆز بالىسىنى مىنىڭ بالام ئەمەس، دېيىشكە رازى بولغاندى.

سۇلايمان ئەلەيھىسسالام ياش چوكاننىڭ بالىسىغا بولغان مۇھابىتىنى سەۋەبىدىن گەرچە ئۇ چوكان "مىنىڭ ئەمەس" دېگەن بولسىمۇ يەنىلا بالىنى ئۇنىڭغا

بۇيرۇپ بەرگەندى.

● ماڭا يىغلىسا ئانام يىغلار، باشقىسى ماڭا يالغان يىغلار.

ئىتنى سۆغارغان ئادەم

بىر ئادەم بىر كۈنى سەپەردە كېتىۋېتىپ ناھايىتى ئۇسساپ كېتىپ يول ئۈستىدە ئۇچرىغان بىر قۇدۇققا چۈشۈپ قانغىچە سۇ ئىچىپ چىقىپتۇ. ئۇ قۇدۇقتىن چىقىپ قۇدۇق ئەتراپىدا قاتتىق

ئۇسساپ كەتكەنلكتن نەم تۇپنى ياللاۋاتقان بر ئىتنى كۆرۈپتۇ ۋە ئۆز- ئۆزىگە:
- بۇ بچارە هايۋانمۇ ماڭا ئوخشاش ئۇسسۇزلۇقنىڭ دەردىنى تارتپتۇ، دەپ ئۇنىڭغا ئىچ ئاغرتپتۇ. ئۇ ئىتقا سۇ بېرش ئۈچۈن ئەتراپىغا قاراپ هچنېمە تاپالماپتۇ.
كېين قۇدۇققا قايتا چۈشۈپ

ئايقىنى سىلپ ئاياققا سۇ ئېلىپ،
ئاندىن ئايقىنى ئېغىزى بىلەن
چىشلىگىنچە قۇدۇق تاملىرىدىن
يامشىپ چىققىپ ئۇ سۇ بىلەن
ئىتنى سۇغۇرۇپتۇ. الله تەئەئالا بۇ
بەندىسىنىڭ ئىتقا قىلغان بۇ
شەكىلدىكى شەپقىتى ئۈچۈن
ناھايىتى خۇرسەن بولۇپ ئۇنىڭ
گۇناھلىرنى مەغپىرەت قىلىپتۇ.

مۇشۇكنى سولاپ قويغان ئايال

بۇرۇنقى زامانىدا بىر ئايال بىر مۈشۈككە ئاچچىقى كېلىپ قېلىپ ئۇنى ئۆيىگە سولاپ قويۇپتۇ. بۇ جەرياندا ئۇنىڭغا نە يېگىدەك نە ئىچكىدەك ھېچنېمە بەرمەپتۇ. بىچارە مۈشۈك ئاچلىق ۋە ئۇسسىزلىقتىن مياڭلاپتۇ ۋە ئىشكنى تىرملاپتۇ. ھېلىقى ئايال بۇلسا مۈشۈكنىڭ بۇ قىينىلىشلىرىغاپەرۋامۇ قىلماپ

قويمايماپتۇ. ئۇنىڭغا ھچنېمە بەرمىگەننىڭ ئۈستىگە ھەتتا ئۇنى سىرتقىمۇ چىققىلى قويماپتۇ. بۇ ئايال مۆشۈكنى سولاپ قويۇپ ئازاپلىغانلىقى سەۋەبى بىلەن دوزاخقا تاشلىنىپتۇ.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

●رەھىم قىلمىغانغا رەھىم قىلىنماس. سەن زېمىن يۈزىدىكىلەرگە رەھىم قىل،

ئاسماندىكى زات ساڭا رەھىم قىلسۇن.

● ھېچبىر ياخشىلىق ۋە يامانلىقنى كىچىك كۆرمەسلىك لازىم.

كىچىككىنە ئىشمۇ چوڭ نەتىجە بېرىدۇ.

● ھايۋانلارغا رەھىمدىللىك قىلىش بىزنىڭ گۈزەل دىنىمىزنىڭ بۇيرۇقىدۇر.

ئىسلام تارىخىدا ھايۋانلارنى مۇداپىئە قىلىدىغان مەخسۇس ئورۇنلاردىن ناھايىتى كۆپ قۇرۇلغان ئىدى.

تۈگىمەيدىغان تاماق

سۈيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام ۋە مۇسۇلمانلار مەدىنە شەھرىدە ياشايتتى. مەككە شەھرىكى اللّٰه نىڭ دۈشمەنلىرى مەدىنىگە ھۇجۇم

قىلماقچى بولدى. بۇ خەۋەر پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا يەتتى. بۇنىڭ بىلەن شەھەرنى دۈشمەن ھۇجۇمىدىن قوغدىماق ئۈچۈن مۇسۇلمانلار شەھەر ئەتراپىغا ئورەك (خەندەك) كولاشقا باشلىدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىلەن بارلىق مۇسۇلمانلار پۈتۈن كۈچى بىلەن خەندەك كولاۋاتاتتى.

ھەممە ئادەم ئىشلەپ ھارغان ئىدى. ھاۋا ناھىيىتى سوغۇق ئۇنىڭ ئۈستىگە ئۇلارنىڭ قورساقلىرى ناھايىتى ئاچ ئىدى. مۇسۇلمانلاردىن بەزىلىرى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا:

– ئى اللّٰە نىڭ پەيغەمبىرى! قورساقلىرىمىز بەكلا ئېچىپ كەتتى. ئاچلىققا چىدىماي قورساقلىرىمىزغا تاش باغلىۋالدۇق،

دېيىشتى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلارغا قورسىقىنى ئېچىپ كۆرسەتتى. ئۇمۇ ئاچلىقنىڭ قاتتىقلىقىدىن قورسىقىغا ئىككى دانە تاش باغلىۋالغان ئىدى.

ئۇ يىللاردا تۇرمۇش ناھايىتى قاتتىقچىلىق ئىچىدە بولۇپ ساھابىلەرنىڭ كۆپىنچىسى ئاچ ۋە سۇسىزلىق ئىچىدە كۈن

كەچۈرشەتتى.
بىر كۈنى ساھابىلاردىن جابىر ئۆيىگە كەلدى ۋە ئىيالىدىن:
- پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ناھايىتى بىر ئاچ قالغان ھالەتتە كۆردۈم، ئۆيدە يېگىدەك بىرەر نەرسە بارمۇ؟ دەپ سورىدى.
ئۇنىڭ ئايالى:
- ئۆيدە بىر كىچىك ئوغلاق ۋە بىر قانچە ئوچۇم ئارپىدىن باشقا

نەرسە يوق، دېدى.
جابىر رەزىيالل‍اھۇ ئەنھۇ ئۇغلاقنى سويدى، ئايالى ئارپىنى تارتىپ ئۇن قىلدى. گۆشنى قازانغا سالدى، خېمىرنى يۇغۇرۇپ بولدۇردى، قازاننى تونۇرنىڭ ئۈستىگە قويۇپ پۇشۇرۇشقا باشلىدى.
جابىر رەزىيالل‍اھۇ ئەنھۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى

چاقىرىپ كېلىش ئۈچۈن ماڭغاندا
ئايالى ئۇنىڭغا:

— تەييارلىغان تامىقىمىزنىڭ
ئازلىقىنى بىلىسەن، مېنى
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ
ئالدىدا خىجالەتكە قويىدىغان
ئىشنى ھەرگىز قىلما، بۇ تاماق
ئارانلا بىر قانچە ئادەمگە يېتىدۇ،
دەپ ئەسكەرتتى. جابىر
رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ پەيغەمبەر

ئەلەيھسسالامنىڭ يېنىغا باردى ۋە ئۇنىڭغا:
– ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى! بىر ئاز تاماق تەييارلىغانىدىم، بىزنىڭ ئۆيىگە تاماققا مەرھەمەت قىلسىڭىزكەن، دېدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام:
– « تامىقىڭ قانچىلىك بار؟ » دەپ سورىدى.
ئۇ – تۆت ئوچۇم ئارپا ئۇنىدىن

يىقلغان نان بىلەن بىر ئوغلاقنىڭ گۆشى، دېدى .

سـۈيۈملۈك پەيغەمـبەر ئەلەيھىسسالام كۆلۈمسىرىدى ۋە:

– « ھەم كـۆپ ۋە مەززىلىك بىر تاماق » دېدى. ئاندىن:

– « ئايالىڭغا بىرىپ دېگىن، مەن بـارمغىچە تونۇردىن نـان بـىلەن قازاندىن گۆشنى ئالماي تۇرسۇن » دېدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام ئاندىن خەنـدەك كولاۋاتقانلارغـا ئـىلان قىلغان ھالدا:

- «ئى خەنـدەك كولىغـۇچىلار! قېرىندىشـىڭلار جـابىر زىيـاپەت تەييـارلاپتۇ، ھەممىـــز ئۇ يەرگە بىلـلە بـارايلى» دەپ توۋلـىدى. بۇنى ئاڭلىغـان جابىر رەزىياللاھۇ ئەنھۇ تەمتىرەپ قالـدى. ئەمما ئەمدى باشقا چارە يوقتى. تامـاق

بولسا ئاران بىر قانچە كىشىگە
يەتكىدەكلا ئىدى. دېمەككە
بۇنچىلىك كۆپ كىشىلەرگە
يېتىشى مۇمكىن ئەمەستى. ئۇ
بۇلارنى ئويلا ـ ئويلا ئۆيىگە
يېتىپ كەلدى ۋە ئايالىغا:
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۆزى
كەلگىچە گۆش ۋە نانلارنى ئالماي
تۇرۇشقا بۇيرىدى. خەندەكتە
ئىشلاۋاتقانلارنىڭ ھەممىسى

كېلۋاتىدۇ، قاندااق قىلىمىز؟ دېدى.
ئايالى: تاماقنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى دېمىگەنمىدىڭ؟ دېدى.
– ئەلۋەتتە دېگەنىدىم.
ئايالى:
– ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ ھەممىسىنى سەن چاقىردىڭمۇ ياكى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام چاقىردىمۇ؟

جابىر رەزىيالىلاھۇ ئەنھۇ:

- پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام چاقىردى، دېدى. بۇنى ئاڭلىغان ئايال يەڭگىل بىر نەپەس ئالدى ۋە:

- ئۇنداق بولسا ئەنسىرمە، پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام بىزدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر، دېدى.

بىرئازدىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام باشقا مۇسۇلمانلار

بىلەن بىرلىكتە يېتىپ كەلدى. ئۇلار بىرلىكتە گۆش ۋە نان ئۇچۇن بەرىكەت تىلەپ دۇئا قىلىشتى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇي ئىگىسى ئايالغا:

– « سىز نان ياقىدىغان ئايالدىن بىرىنى چاقىرىپ كىرىڭ، سىز بىلەن بىرلىكتە نان ياقسۇن، گۆشنى قازاندىن بىر چۆمۈچ، بىر چۆمۈچتىن ئېلىڭ، قازاننى

تونۇرنىڭ ئۇستۇدىن ھەرگىز چۈشۈرمەڭ » دەپ تاپىلىدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەر بىر كىشىنىڭ ھەيرانلىق قاراشلىرى ئاستىدا تونۇردىن بىر پارچە نان ئالدى ۋە ئۇنىڭ ئۇستىگە بىر پارچە گۆش قويدى. ھەر بىر مۇسۇلمانغا مۇشۇ بويىچە بىردىن بىردىن تارقاتتى ۋە ئۇلارغا:
– « تاماقنى يېيىشنى اللّٰه نىڭ

ئىسمى بىلەن باشلاڭلار» دېدى.

كەلگەنلەرنىڭ ھەممىسى تويغىچە يېدى. ئەمما قازاندىكى گۆش ۋە تونۇردىكى نان ھېچ ئازايمىغان ئىدى. بىر ئازدىن كېيىن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۆيى ئىگىسى ئايالغا بۇرۇلۇپ:

- « قالغىنىنى ئۆزەڭلەر يەڭلەر ۋە قوشنىلارغىمۇ سۇنۇپ بېرىڭلار، چۈنكى ھەممە كىشى قاتتىق بىر

ئاچـــارچىلىقنى باشـــتىن كەچۈرمەكتە » دېدى.
جابىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئۇ كۈن ھەققــدە توختىلــپ مۇنــداق دېدى:
اﷲ نىــڭ نــامى بىــلەن قەســەم قىلىمەنكى! بۇ تاماقتا كەلگەن ئادەم مىڭ كىشى ئىدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى تويغىچە يېدى. شۇنداق بولۇشــىغا قارىمــاي، قــازىنىمىز

بۇرۇنقىدەك ھالەتتە قايىنغان، نىيىتى ھېچ خورىمىغان ھالدا قالىدى. ئۇنىڭدىن ئۆزىمىزمۇ يىدۇق ۋە قوشنىلارنىمۇ يىدۇردۇق.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

● مۆجىزە بولسا پەيغەمبەرلەر كۆرسەتكەن ئادەتتىن تاشقىرى ھادىسىلەردۇر.

● تاماق يېيىشتىن ئىلگىرى "بىسمىللاھ" دېيىش ۋە تاماقنى

ئۆزىنىڭ ئالدىدىن يېپىش تاماق يېيىشىنىڭ ئەدەبلىرىدىندۇر.

ھېرا دىكى نۇر

سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالام خەدىچە ئانىمىز بىلەن تۇرمۇش قۇردى. ھەزرىتى خەدىچە ئانىمىز شەپقەتلىك ۋە ئەقىللىق بىر ئايال ئىدى. پەيغەمبىرىمىز ئۆزى ئېھتىياجلىق ھەر نەرسىگە ئۇ

ئارقىلىق ئېرىشكەنىدى.
ئاخىرقى ۋاقىتلاردا پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالام دائىم يالغۇزلۇقنى
خالايدىغان بولۇپ قالدى. ئۇ
يەيدىغان ۋە ئىچىدىغىنىنى ئېلىپ
نۇر تېغىدىكى ھىرا غارىغا
كېتىدىغان بولۇپ قالغانىدى. بۇ
يەردە ئىنسانلار بىلەن
ئۇچرىشىشتىن يىراق بولغان ھالدا
كېچە ـ كۈندۈز يالغۇز اللە غىلا

ئىبادەت قىلاتتى. كىشىلەر
ئارىسىدىكى ناھەقسىزلىكلەر،
تىرىك پىتى كۆمۈلۈپ كېتىلىۋاتقان
قىزلارنىڭ تەقدىرىنى ئويلايتتى.
بۇلارغا بىرەر چارە ئىزدەيتتى.
كىشىلەرنىڭ ئۆز قوللىرى بىلەن
ياسىغان بۇتلارغا ئىبادەت
قىلىشلىرى ئۇنى بىزار قىلاتتى.
ئۇنىڭ تەپەككۇرىدە مۇتلەق تۇردە
يەر يۈزىنى، ئاينى، قۇياشنى ۋە

ھەر نەرسىنى ياراتقان بىر زات مەۋجۇت ئىدى.
شۇ مەزگىللەردە ئۈنىڭ كېچىسى كۆرگەن چۈشلىرى كۈندۈزى ئەينەن رېئاللىققا ئايلىناتتى. بەزىدە قۇلىقىغا ”سەن پەيغەمبەرسەن“ دېگەن ئاۋازلار كېرەتتى.
سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز 40 ياشلارغا كىرىپ قالغانىدى. ئۇ

خەدىچە ئانىمىز تەييارلاپ بەرگەن ئوزۇقلۇقلارنى ئېلىپ ھىرا غارىغا كەتتى. ئۇنىڭ ئوزۇقىدىن بىرى كۆنۈپ قالغان بىر ياخشى ئادەتتى بار ئىدى. ئۇ ھەر يىلى رامىزان ئېيىدا بۇ يەرگە كېلىپ كۆڭۈلىرىنى ئىبادەت بىلەن ئۆتكۈزەتتى.

يېڭى رامىزان ئېينىڭ قەدىر كېچىسىدە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇلۇغ ياراتقۇچىغا

ئىبادەت قىلدى ۋە چوقۇنۇش تەپەككۇر قوينىغا چۆكۈپ كەتتى. بارلىق جانلىقلار ئۆز تىللىرىدا الله غا يالۋۇرۇشاتتى.
ئۇزۇندىن بىرى كۈتۈلگەن زامان كەلگەندى. غارنىڭ ئىچى بىردىنلا نۇر بىلەن يورۇپ كەتتى. ۋەھيى ئېلىپ چۈشكۈچى ئەلچى جىبرئىل چاقناق نۇرلار ئىچىدە پەيغەمبىرىمىزگە كۆرۈندى ۋە

ئۇنىڭغا:
-ئوقۇ! دېدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەم قورقىقان ھەم ھەيران قالغانىدى. يۈرىكى دۈپۈلدەپ سوقۇپ كەتتى.
ئۇ:
-« مەن ئوقۇيالمايمەن » دېدى. جىبرىئىل ئەلەيھىسسالام يەنە:
-ئوقۇ! دەپ بۇيرىدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام ھەيرانلىقتىن تېخىچە ئۆزىگە كېلەلمىگەنىدى. ئۇ:

- « مەن ئوقۇشنى بىلمەيمەن » دەپ جاۋاپ بەردى.

ئۇچىنچى قېتىمدا جىبرىئىل ئەلەيھسسالام ئۇنى كۈچ بىلەن سىققىپ تۇرۇپ:

-ئوقۇ! دېدى. بۇنىڭ بىلەن پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام جىبرىئىل

ئەلەيھسسالامغا:

– « نېمىنى ئوقۇيمەن ؟ »

دەپ سورىدى. جىبرىئىل ئەلەيھسسالام ئەلەق سۈرىسىنىڭ باشتىكى: ﴿ياراتقان پەرۋەردىگارىڭنىڭ ئىسمى بىلەن ئوقۇغىن . ئۇ ئىنساننى لەختە قاندىن ياراتتى. ئوقۇغىن، پەرۋەردىگارىڭ ئەڭ كەرەملىكتۇر. ئۇ قەلەم بىلەن (خەت يېزىشنى) ئۆگەتتى. ئىنسانغا بىلمىگەن نەرسىلەرنى

بىلدۈردى) [1] دېگەن ئايەتلەرنى ئوقۇدى. پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام جىبرىئىلنىڭ بۇيرىشى بىلەن بۇ ئايەتلەرنى ئوقۇپ ئۇنى ھەم تىلىغا ھەم دىلىغا مەھكەم ئورناشتۇرۇۋالدى.

ئارقىدىن جىبرىئىل ئەلەيھسسالام:

---

[1] سۈرە ئەلەق 1- دىن 5- ئايەتكىچە .

– ئى مـــۇھەممەد، ســـېنى مۇبـــارەكلەيمەن! مەن ۋەھيـــى ئېلـــپ چۈشـــكۈچى پەرشـــتە جبرئىل بـولمەن، سـەن بولساڭ اللّٰە نىڭ پۈتـۈن ئىنسانلارغا تـوغرا يول كۆرسـتىپ بېرىشكە مەسئۇل قىلىنغـان پەيغەمبىرسـەن، دېدى ۋە بىردىنلا كۆزدىن غايىپ بولدى.

مـانـا بۇنـىڭ بـىلەن مـۇھەممەد ئەلەيھسســالامغا اللّٰە تەرىپـدىن

پەيغەمبەرلىك ۋەزىپىسى رەسمىي يوسۇندا بېرىلگەن بولدى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام غاردىن چىقتى. ئۇ قورقۇ ۋە ھاياجاندىن تىترەيتتى. ئۇ مەككە تەرەپكە قاراپ كېتىۋاتقىنىدا يولدا بىر مۇنچە ئاجايىپ ئىشلارغا يولۇقتى. تاغلار، تاشلار، دەل ـ دەرەخلەر، ئۇچار قۇشلار ۋە بارلىق مەۋجۇداتلار زۇۋانغا كېلىپ

ئۇنىڭغا سالام بېرىشتى ۋە ئۇنى تەبرىكلەپ:

– ساڭا سالام بولسۇن ئى اللە نىڭ ئەلچىسى! دېيىشەتتى.

پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام ئۆيىگە يېتىپ بارغاندا خەدىچە ئانىمىز ئۇنى ئىشىك ئالدىدا كۈتۈۋالدى. پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام ئۆيى ئىچىگە كىرگەندە تىترىگەن هالدا:

– « مېنى ئوراپ قويۇڭلار ،

مېنى ئوراپ قويۇڭلار » دېدى.
خەدىچە ئانىمىز ئۇنى ياتقۇزۇپ مەھكەم ئوراپ قويدى ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام تاكى ئەسلىگە كەلگىچە يېنىدا قاراپ ئولتۇردى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئوڭشالغاندىن كېيىن بولۇپ ئۆتكەن ئىشلارنىڭ ھەممىسىنى خەدىچە ئانىمىزغا سۆزلەپ بەردى ۋە:

– «مەن ئۆزەمدىن قورقۇپ قالدىم» دېدى.

خەدىچە ئانىمىز ئۇنىڭغا مۇنداق تەسەللى بەردى:

– بىئارام بولما ۋە قورقما، اللە ساڭا ئوخشاش بىر ئىنساننى ھەرگىزمۇ رەسۋا قىلمايدۇ، چۈنكى سەن يېقىنلىرىڭنىڭ ھەممىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىپ تۇرىسەن، پېقىر- مىسكىنلەرگە ياردەم

بېرسەن، مېھمانلارنى ياخشى كۈتسەن، ھەقسىزلىقتا ئۇچرىغانلارنى قوغداپ، زالىملاردىن ئۇلارنىڭ ھەقلىرىنى ئېلىپ بېرسەن، دېدى.

بىر ئازدىن كېيىن خەدىچە ئانىمىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى ئېلىپ تاغىسىنىڭ ئوغلى ۋەرەقەنىڭ قېشىغا باردى.

ۋەرەقە كۆپنى كۆرگەن، بلىملىك خىرىستىئان بوۋاي ئىدى. ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن نىمىلەرنى كۆرگەنلىگىنى سورىدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا كۆرگەنلىرىنى دەپ بەردى. ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دىگەنلىرىنى ئاڭلىغاندىن كىيىن مۇنداق دىدى:

ـ كىشىلەرگە خوش بىشارەت

بولسۇنكى! سەن غاردا كۆرگەن پەرىشتە سەندىن بۇرۇنقى پەيغەمبەرلەرگە ئۇلۇغ اللّٰه نىڭ ئەمرىنى يەتكۈزگەن جىبرئىلدۇر. باشقا پەيغەمبەرلەرنىڭ قەۋملىرى ئۇلارغا قىلغىنىدەك سىنىڭ قەۋمىڭمۇ سېنى يالغانچىغا چىقىرىدۇ، ساڭا ئەزىيەت بېرىدۇ ۋە سېنى يۇرتىڭدىن ھەيدەپ چىقىرىدۇ، كاشكى مەن ياش

بولۇپ قالغىنىمدا مەككىلىكلەر سېنى چىقىپ كېتىشكە مەجبۇر قىلغانلىرىدا مەن ساڭا ياردەم قىلالىغان بولسام، دېدى.
پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بۇ سۆزلەرنى ئاڭلاپ ھەيران قالدى. چۈنكى قەۋمى ئۇنى ناھايىتى بەك ياخشى كۆرەتتى. ئۇنى ياخشى كۆرگەنلىكىدىن ۋە ئىشەنگەنلىكىدىن ئۇنىڭغا

”ئىشەنچلىك ئادەم“ دەپ نام بېرىشكەندى. ئۇ:
–« مېنى تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يۇرتۇمدىن ھەيدەپ چىقىرىشامدۇ ؟» دەپ سورىدى.
بۇ بۇۋاي غەمكىن ھالدا بېشىنى سىلاپ:
– شۇنداق بارلىق پەيغەمبەرلەر ئۆز قەۋمىدىن دۈشمەنلىككە ئۇچرىغان ۋە ئۆز يۇرتلىرىدىن

ھەيدەلگەندى، دېدى.

بۇنىڭدىن بىر مەزگىل ئۆتۈپ ۋەرەقە ۋاپات بولۇپ ئۆزنىڭ دېگەنلىرىنى كۆرۈش ئۇنىڭغا نېسىپ بولمىدى.

بۇ سۆھبەتتىن كېيىن خەدىچە ئانىمىز پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامغا ئىمان كەلتۈرگەن ئىككىنچى كىشى بولدى ۋە ئۇنى ھەر ۋاقىت، ھەر يەردە قوللىدى.

ھبكايىدىكى نەسىھەتلەر

●پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇقۇش ، يېزىشنى بىلمەيدىغان بىر ساۋاتسىز پەيغەمبەر بولۇشىغا قارىماي تۇنجى بولۇپ نازىل قىلىنغان ئايەتلەرنىڭ "ئىقرا" يەنى "ئوقۇ" دەپ باشلىنىشى ئاجايىپ بىر ئىشتۇر. اللە خالىسا "ئىمان كەلتۈر" ياكى "ناماز ئوقۇ" دەپ نازىل قىلغان بولاتتى.

دېمەك ھەر بىر مۇسۇلمان ئوقۇۋشىنىڭ ۋە ئىلمىنىڭ مۇھىملىقىنى بىلىشى ۋە بۇنى ئەمەلىيەتتە ئورۇنلىشى لازىمدۇر.

خورما شېخىنى سۇندۇرغان بالا

خورمىلار ئەمدىلا مېۋە بېرىۋاتقان كۈنلەرنىڭ بىرى ئىدى. رافى ئىسىملىك بىر بالا خورما يىيەلكچى بولۇپ خورما شېخىنى سۇندۇردى.

خورما بېغىنىڭ ئىگىسى بۇ بالىنى تۇتتۇرۇلۇپ بالىنى ھەچنېمە قىلماستىن ئۇدۇللا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئالدىغا ئېلىپ باردى.
رافى خېجىلىقتىن ھودۇققان ۋە يۈزلىرى قىزىرىپ بېشىنى تۆۋەن سېلىۋالغان ئىدى. سۆيۈملۈك پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بالىنىڭ بۇ ئەھۋالىنى كۆرۈپ كۆلۈمسىرىدى ۋە ئۇنىڭ بېشىنى

سلاپ تۇرۇپ:

- « بالام خورما شاخلىرىنى نېمشقا سۇندۇردۇڭ ؟ » دەپ سورىدى.

رافى:

- ئى اللّٰه نىڭ پەيغەمبىرى! قورسۇقىم ئاچ ئىدى، قورسۇقىمنى تويغۇزماقچىدىم، دېدى.

پەيغەمبەر ئەلەيهىسسالام مۇلايىملىق بىلەن:

- « خورما شاخلىرىنى ئەمدى ھەرگىز

سۇندۇرما ئوغلۇم، ئەگەر يېمەكچى بولساڭ دەرەخ ئاستىغا تۆكۈلگەنلەرنى يېسەڭ بولىدۇ» دەپ تەۋسىيە قىلدى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە:

- « ئى اللّٰه بۇ بالىنىڭ قورسىقىنى تويغۇزغىن !» دەپ دۇئا قىلدى.

رافى ناھايىتمۇ بەك ھۇزۇر ھېس قىلدى. چۈنكى ئۇ پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دۇئاسىنى ئېلىش بىلەن بىرگە دەرەخ ئاستىغا تۆكۈلگەن

خورمىلارنى يىسە بولىدىغانلىقىغا رۇخسەت ئالغاندى.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

سۈيۈملۈك پەيغەمبەرىمىز باللار تەربىيىسىدە ناھايىتى ئۇنۇملۇك بولغان تەربىيە يوللىرىنى كۆرسەتكەنىدى.

رافىغا ئاچچىقلانمايلا قالماستىن خاتاسىنىڭ سەۋەبىنى سوراپ، ئاندىن ئۇنىڭغا يول كۆرسەتكەن ۋە ئۇنىڭ ھەققىدە خەيرلىك دۇئا قىلغانىدى.

دېڭىزدىن كەلگەن پۇل

بىر زامانلاردا بىر سودىگەرنىڭ پۇلغا ئېھتىياجى چۈشۈپ بىر تونۇشىدىن مىڭ تىللا پۇل سوراپتۇ. پۇل سورالغان ئادەم:

- بەرسەممۇ بېرەي، لېكىن سەن مەندىن پۇل قەرز ئالغىنىڭغا گۇۋاھ بولغىدەك بىرەرنى ئېلىپ كەل، دەپتۇ. قەرز ئالغۇچى:

- گۇۋاھچىنىڭ نېمە كېرىكى، ئاللاھ گۇۋاھ بولۇشقا يېتەرلىك ئەمەسمۇ؟

دەپتۇ.

قەرز بەرمەكچى بولغان ئادەم:

- ئۇنداق بولسا سەن قەرزگە كېپىل بولغىدەك بىرەرنى ئېلىپ كەل! دەپتۇ.

قەرز ئالغۇچى يەنە:

كېپىل بولۇشقا اللە يېتەرلىكتۇر، دەپتۇ.

قەرز بەرگۈچى:

تۇغرا دېدىڭ دوستۇم، دەپتۇ.

ئۇلار پۇلنى قايتۇرۇش ۋاقتى توغرىلىق ئۆز ئارا كېلىشىۋالغاندىن كېيىن قەرز

سورالغۇچى مىلىك تىللا پۇلنى تىجارەتچىگە قەرز بېرىپتۇ.

قەرز ئالغان بۇ تىجارەتچى ئارىدىن بىر مەزگىل ئۆتكەندە تىجارەت قىلماقچى بولۇپ دېڭىز بىلەن سەپەرگە ئاتلىنىپتۇ. بارغان يېرىدە سودىسىنى قىلىپ ئىشلىرىنى پۈتتۈرۈپتۇ. ئۇ ئۆيىگە قايتىش ئۈچۈن بىر كېمە ئىزدەپتۇ. ئەمما پەقەتلا تاپالماپتۇ. قەرزنى قايتۇرۇش ۋاقتىمۇ توشۇپ قاپتۇ. بۇ دۇرۇس يول

تۇتقان تىجارەتچى قەرزنى ۋاقتىدا بېرەلمەيدىغان بولۇپ قالغىنىنى ئويلاپ كۆڭلى بەكمۇ يېرىم بولۇپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قەرزنى قايتۇرۇشنىڭ چارىسىنى ئىزدەپتۇ. ئۇ ئاخىرىدا بىر كىچىك كۆتەك پارچىسىنى سىيتىپ ئىلىپ ئۇنىڭ ئوتتۇرىسىنى كاۋاك قىلىپ ئويۇپتۇ. ئۇ ئىچىگە قەرز ئالغان تىللالارنى ۋە پۇل ئىگىسىگە يازغان خەتنى قويۇپ. ئويغان يەرنىڭ ئاغزىنى چىڭ يىپىشتۇرۇپتۇ ـ دە

ئۇنى ئېلىپ دېڭىز ياقىسىغا بېرىپ ئۇ يەردە اللّٰه غا:

– ئى رەببىم! مېنىڭ پالانچىدىن مىڭ تىللا قەرز ئالغىنىمنى بىلىسەن، ئۇ ئالدىدا مەندىن بىر گۇۋاچى تەلەپ قىلغۇدى مەن "گۇۋاھچى بولۇشقا اللّٰه كۇپايىدۇر" دېدىم. ئۇ ئادەم سېنىڭ گۇۋاھلىقىڭنى قوبۇل قىلدى. ئاندىن مەندىن كېپىل بولۇشقا بىرىنى ئېلىپ كېلىشىمنى تەلەپ قىلغۇدى مەن

”كېپپ بولۇشقا اللە كۇپايىدۇر“ دېدىم. ئۇ ياخشى نىيەتلىك ئادەم سېنىڭ كىپىلىكىڭنى قوبۇل قىلدى ۋە مېڭ تىللا پۇلنى ماڭا بەردى. ئى ئۇلۇغ اللە! سەن مېنىڭ ئۆز ۋاقتىدا قايتىپ قەرزىمنى قەرەلى بويىچە قايتۇرۇش ئۈچۈن كېمە ئىزدىگىنىمنى ۋە كېمە تاپالمىغانلىقىمنى بىلىسەن. بۇ كۆتەكنىڭ ئىچىگە قويغان تىللالارنى ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بېرىشنى ساڭا تاپشۇردۇم، دېگىنىچە كۆتەكنى

دېڭىزغا تاشلاپتۇ.

شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ ئادەم يەنە ئۆيگە قايتىش ئۈچۈن كېمە ئىزدەشنى داۋاملاشتۇرۇپتۇ.

قەرز ئىگىسى دېڭىز ياقىسىدا تىجارەتچىنى ساقلاۋاتقانىكەن. شۇ ئارىدا تۇيۇقسىز ئۇنىڭغا ئېقىپ كەلگەن بىر كۆتەك كۆرۈنۈپتۇ. ئۇ كۆتەكنى ئۆيگە ئېلىپ كېتىپ ئوتۇن قىلىپ قالماقچى بولۇپ ئېلىپ مېڭىپتۇ. ئۇ ئۆيگە بېرىپ

كۆتەكنى پارچىلىغانىدا ئىچىدىن مىڭ تىللا ۋە ئۈنچىغا ئاتاپ يېزىلغان خەت چىقىپتۇ.

ئاردىن بىر مەزگىل ئۆتۈپ قەرز ئالغان تىجارەتچى كېمە تېپىپ ئۆيىگە قايتىپ كەپتۇ ۋە ئۆزىگە قەرز بەرگەن ئادەمنىڭ ئۆيىگە كەپتۇ. ئۇ ئۆزىگە قەرز بەرگەن ئادەمگە مىڭ تىللا پۇلنى سۇنۇپ:

— ئاللە غا قەسەم قىلىمەنكى! مەن سەندىن ئالغان پۇلنى كېلىشكەن

مۇددەت ئىچىدە قايتۇرۇش ئۈچۈن توختىماستىن كىمە ئىزدىگەن بولساممۇ ساھا قەرزنى قايتۇرۇش مۇددىتى توشىدىغان ئاشۇ ۋاقىتقىچە كىمە تاپالمىدىم. مېنى ئەپكە بۇيرىما، دەپتۇ.

قەرز بەرگۈچى:

– سەن ماڭا بىر نەرسە ئەۋەتكەنمىدىڭ؟ دەپ سوراپتۇ.

قەرزدار:

- شۇنداق، مەن ساڭا بۇندىن بۇرۇن كېمە تاپالمىغانلىقىمنى چۈشەندۈرۈپ يازغان بىر پارچە خەت بىلەن مىڭ تىللانى بىر كۆتەكنىڭ ئىچىگە سېلىپ ئەۋەتكەنىدىم، دەپتۇ.

قەرز ئىگىسى:

- ئاللاھ كۆتەك ئىچىگە سېلىپ ئەۋەتكەن خېتىڭ بىلەن پۇلنى ماڭا يەتكۈزدى. ھازىر ئېلىپ كەلگەن بۇ مىڭ تىللانى سەن ئۆزەڭ ئىشلەتكىن، دەپتۇ.

دىمەك ئۇلۇغ اللە قەرزدارنىڭ ۋە قەرز ئىگىسىنىڭ ياخشى نىيەتلىرىنى ۋە تىرىشچانلىقلىرىنى يەردە قويمىغاندى.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

● بىرىگە ۋەدە بەرگەنىكەنمىز ۋەدىمىزدە تۇرۇشىمىز لازىم.

● ئىشەنچ ئەڭ كاتتا دەسمايىدۇر. ئىشەنچكە ئېرىشكەن ئىنسان ھەر ۋاقىت ياردەمگە ئېرىشىدۇ.

● سودا ــ سېتىقتا ۋە قەرز ئېلىم ــ

بىرىمىدا ھۆججەتلەشمەك لازىم، زۆرۈر تېپىلغانىدا گىۇۋاھچى ۋە كېپىل بولغۇچىنى ھازىر قىلىش لازىم. بۇنى دىنىمىز شۇنداق بۇيرىغاندۇر.

اللّه نىڭ دوستلىرى

سىۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز مۇنىداق دېگەن:

« اللّه تەئەلانىڭ يوللاردا يۈرۈپ اللّه غا دۇئا قىلغان ۋە ئۇنىڭغا ئىبادەت قىلغان بەنىدىلىرىنى ئىزدەيدىغان پەرىشتىلىرى

بار. ئۇلار اللە غا دۇئا ۋە ئىبادەت قىلىۋاتقان بىرەر توپ ئادەمنى ئۇچراتقان ھامان باشقا پەرىشتىلەرنى:

- بۇ يەردە اللە نى ياد ئېتىۋاتقان بەندىلەر بار بۇ يەرگە كېلىڭلار! دەپ چاقىرىدۇ. پەرىشتىلەرنىڭ ھەممىسى ئۇ يەرگە كېلىپ ئۇ بەندىلەرنى يەر يۈزىدىن تاكى ئاسمانلارغىچە كېلىدىغان قاناتلىرى بىلەن ئورىۋالىدۇ. اللە ھەممىنى ئەڭ ياخشى بىلىپ

تۇرسمۇ پەرىشتىلەردىن :
- قۇللىرىم نېمە دەيدۇ؟دەپ سورايدۇ.
پەرىشتىلەر:
- ساڭا دۇئا قىلىۋاتىدۇ ۋە سېنى مەدھىيلەپ ساڭا شۈكۈر ئېيتىۋاتىدۇ، دەپ جاۋاپ بېرىدۇ.
ئۇلۇغ اللە سوئالنى داۋاملاشتۇرۇپ:
- ئۇلار مېنى كۆرگەنمۇ؟ دەيدۇ.
پەرىشتىلەر:
- ياق سېنى كۆرمىگەن، دەيدۇ.

- كۆرسە قانداق قىلار ئىدى؟ پەرىشتىلەر:
- ناۋادا سېنى كۆرگەن بولسا ساڭا تېخىمۇ كۆپ ئىبادەت قىلغان، سېنى تېخىمۇ كۆپ ئۇلۇغلىغان، تېخىمۇ كۆپ دۇئا قىلغان بولاتتى، دەيدۇ. ئۇلۇغ اللە يەنە:
- ئۇلار نېمىنى ئۇمۇد قىلىدىكەن؟ دەپ سورايدۇ. پەرىشتىلەر:
- سەندىن جەننىتىڭنى ئۇمۇد

قىلىدىكەن، دەيدۇ.
- ئۇلار جەننەتنى كۆرگەنمۇ؟
-ياق، جەننەتنى كۆرمىگەن.
- ناۋادا كۆرسە قانداق قىلىشاتتى؟
پەرىشتىلەر: ناۋادا جەننەتنى كۆرسە جەننەتكە كىرىش ئۈچۈن تېخىمۇ بەكرەك تىرىشقان، جەننەتكە تېخىمۇ بەكرەك ئىشتىياق باغلىغان بولار ئىدى.
ئۇلۇغ اللە سوئالنى سوراشنى داۋام قىلىدۇ ۋە مۇنداق دەيدۇ:

- ئۇلار نېمىدىن پاناھ تىلىشىۋاتىدۇ؟
پەرىشتىلەر:
- ئى رەببىمىز! ئۇلار ساڭا سېغىنىپ دوزاختىن پاناھ تىلىشىۋاتىدۇ.
- ئۇلار دوزاخنى كۆرگەنمۇ؟
-ياق كۆرمىگەن.
- ناۋادا كۆرگەن بولسا قانداق قىلار ئىدى. پەرىشتىلەر:
- ناۋادا دوزاخنى كۆرگەن بولسا ئىدى، ئۇنىڭدىن تېخىمۇ بەكرەك قاچقان،

تېخمۇ بەك قورقىدىغان بولاتتى، دەيدۇ.
بۇنىڭ بىلەن ئۇلۇغ اللّٰە:
– سېلەرنى گۇۋاھچى قىلىمەنكى! مەن ئۇلارنى مەغپىرەت قىلدىم، دەيدۇ.
پەرىشتىلەرنىڭ بىرى:
– ئى رەببىم! ئۇلارنىڭ ئارىسىدا گۇناھكار بىر قۇل بار، بۇ ئۇلاردىن ئەمەستى، ئۇ باشقا بىر نىيەت بىلەن بۇ يەرگە كەلگەنىدى، ئۇ يەردە ئولتۇرۇپ قالدى، دەيدۇ. ئۇلۇغ اللّٰە:

- ئۇنىمۇ مەغپىرەت قىلدىم، ئۇ بەندىلەر شۇنداق كىشىلەردىنكى ئۇلار بىلەن بىرگە ئولتۇرۇپ قالغانلارمۇ ئۇلارنىڭ سەۋەبى بىلەن قوتۇلدۇرۇلىدۇ، دەيدۇ.»

ھەدىستىكى نەسىھەتلەر

● جەننەتكە پەقەت اللّٰه نىڭ رەھمىتى (ياردىمى ۋە مەغپىرتى) بىلەن كىرگىلى بولىدۇ. اللّٰه نىڭ رەھمىتى اللّٰه نى ياد ئېتىپ تۇرىدىغان ۋە اللّٰه نىڭ بۇيرىغىنى

بويچە ياشغانلارغا بولىدۇ.

● سۆيۈملۈك پەيغەمبەرىمىزنىڭ خەۋەر بېرىشىچە ئۇلۇغ اللە بەندىلىرى ھەققىدە مۇنداق دېگەن: " قۇلۇم مېنى قانداق ھالەتتە تەپەككۇر قىلسا مەن شۇ ھالەتتىمەن، ئۇ مېنى ئەسلىسە مەن ئۇنىڭ بىلەن بىللىدۇرمەن، ئۇ مېنى دىلىدا ياد ئەتسە مەنمۇ ئۇنى دىلىمدا ياد ئېتىمەن، ئۇ مېنى بىر توپ كىشىلەر ئارىسىدا ياد ئەتسە مەن ئۇنى ئۇنىڭدىن

تېخمۇ ياخشى بولغان بىر توپ ئىچىدە ياد ئېتىمەن، ئۇ مەن تەرەپكە مېڭىپ كەلسە مەن ئۇ تەرەپكە يۈگۈرۈپ بارىمەن."

شەيتاننىڭ دوستلىرى

بىر كۈنى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ساھابىلىرى بىلەن بىر ئۆيدە ئولتارغاندا تۇيۇقسىز بىرى ئىشىكنى چېكىپ ئۆيگە كىرىشكە رۇخسەت سورىدى ۋە:

- سىلەردىن بىر تىلىگىم بار، دېدى.

بۇنىڭ بىلەن سۆيۈملۈك پەيغەمبىرىمىز:

- « ئىشىك چەككەن كىشىنىڭ كىملىكىنى بىلەمسىلەر؟»- دەپ سورىدى. ساھابىلار:

- اللّٰه ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى ئەڭ ياخشى بىلگۈچىدۇر، دېيىشتى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:

- « ئىشىك ئالدىدا تۇرغان ئۇ ئادەم لەنەتلەنگەن مەخلۇق شەيتاندۇر، ئۇنىڭغا اللّٰه نىڭ لەنىتى بولسۇن!»

دېدى. ھەزرىتى ئۆمەر:

– ئى الله نىڭ پەيغەمبىرى! ئەگەر رۇخسەت بەرسەڭ مەن ئۇنى شۇ ھامان ئۆلتۈرۈۋېتەي، دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:

–« ئى ئۆمەر! ئۆزەڭنى بېسۋال، الله تەئالا ئۇنىڭغا تاكى قىيامەتكىچە ياشاشقا رۇخسەت بەرگەن. ئۇنى ئۆلتۈرۈشتىن ۋاز كەچ»– دېدى. ئاندىن ساھابىلىرىگە قاراپ:

- « ئىشكنى ئېچىڭلار! شەيتان بۇ يەرگە كېلىشكە رۇخسەت ئالغانىدى. ئۇنىڭ دېگەن سۆزلىرىگە ياخشى قۇلاق سېلىڭلار، سىلەرگە بىلدۈرمەكچى بولغانلىرىنى ياخشى ئاڭلاڭلار» دېدى.
ئىشكنى ئاستا چەككەن ھېلىقى كىشى ئۆي ئىچىگە كىردى. ئۇنىڭ تۇرقى ناھايىتمۇ بەتبەشىرە ئىدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭدىن:
- « ئى لەنەتلەنگۈچى! سېنىڭ

ھەمراھلىرىڭ كىملەر؟» دەپ سورىدى.
شەيتان:
- جازانە يىگەنلەر.
- « ئۇنداقتا سىنىڭ دوستلىرىڭ كىم؟»
- زىنا قىلغۇچىلار.
- « سەن كىملەر بىلەن بىللە ياتىسەن؟ »
- مەستلەر بىلەن.
- « مېھمانلىرىڭ كىم؟ »
- ئوغرى- بۇلاڭچىلار.

- « سىزنىڭ ئەلچىلىرىڭ كىم؟ »
- سېھىرگەرلىك قىلغۇچىلار.
- « كۆزۈڭنىڭ نۇرى نېمە؟ (كۆزۈڭنى نۇرلۇق قىلىدىغان خۇشاللىقىڭ نېمە؟)»
- ئەر- خوتۇنلارنى ئاجراشتۇرغانلار.
- « سۆيگىنىڭ كىم؟ »
- جۈمە نامىزىنى ئوقۇمايدىغانلار.
- « ئى اللّٰە نىڭ ھۇزۇرىدىن قوغلاندى قىلىنغۇچى! سىنىڭ يۈرىكىڭنى نېمە

پارچىلايدۇ؟ »

– اللّٰه رازىلىقى ئۈچۈن جىھادقا ماڭغان ئاتلارنىڭ كىشنىشى.

– « ئۇنداقتا سېنىڭ جىسمىڭنى نېمە ئېرىتىپ يوق قىلىدۇ؟ »

– اللّٰه غا تەۋبە قىلغۇچىلارنىڭ تەۋبىسى.

– « جىگىرىڭنى نېمە پارچىلايدۇ؟ »

– كېچە ۋە كۈندۈز قىلىنغان تەۋبە ئىستىغفار.

- « يۈزىڭنى نېمە پۈرۈشتۈردۇ (يەنى سېنى نېمە بىزار قىلىدۇ)؟»
- يوشۇرۇن بىرىلگەن سەدىقە.
- « كۆزلىرىڭنى نېمە كور قىلىدۇ؟»
-كېچىسى ئوقۇلغان ناماز.
-«بوينۇڭنى نېمە ئەگدۈردۇ؟ »
- جامائەت بىلەن ئوقۇلغان ناماز.
شــەيتان پەيغەمــبەر ئەلەيھىســسالام ئۇنىڭــدىن سوراشقان پۈتــۈن سوئاللارغا جــاۋاپ بەردى. دېــمەك بۇنــىڭ بــىلەن

ساھابىلارلا ئەمەس پۈتۈن ئىنسانلار شەيتاننىڭ دوستلىرىنىڭ قانداق كىشلەر ئىكەنلىكىنى ۋە ئۇنىڭ خۇسۇسىيەتلىرىنى بىلىۋالغان بولدى.

باغچىدىكى ئالتۇن كۈپ

بۇرۇنقى زاماندا بىر ئادەم بىر باغ سېتىۋاپتۇ. باغچىدا ئىشلەۋېتىپ ئىچى ئالتۇن بىلەن توشقۇزۇلغان بىر كۈپ تېپىۋاپتۇ. ئۇ كۈپنى كۆتەرگىنىچە ئۆزىگە بۇ باغنى سېتىپ بەرگەن ئادەمنىڭ

قىشقا بىرىپ ئۇنىڭغا:
- ئى دوستۇم! سەندىن سىتىۋالغان باغدىن ئىچىگە ئالتۇن قاچىلانغان بۇ كوزىنى تېپىۋالدىم، سەن بۇ ئالتۇنلارنى ئال، چۈنكى مەن سەندىن بۇ باغنىلا سېتىۋالغان، ئالتۇن سېتىۋالمىغان، دەپتۇ .
باغنى ساتقان ئادەم:
- مەن ساڭا باغنىڭ ئىچىدىكى نەرسىلەرنى بىرلىكتە ساتتىم، بۇ ئالتۇنلار

سىنىڭ ھەققىڭ، بۇنى سەن ئېلىپ كەت! دەپتۇ .

شۇنداق قىلىپ باغنى ئالغان ئادەم بىلەن ساتقان ئادەم بۇ ئالتۇنلارنى: سەن ئال! دېسە سەن ئال ! دېيىشكىنچە خېلى ئۇزاق تالاش - تارتىش قىلىشىپتۇ. ئۇلارنىڭ ھەر ئىككىسى بۇ ئالتۇنلارنى ئېلىشتىن ئۆزلىرىنى قاچۇرۇپتۇ. ئۇلار بىر بىرىنى قايىل قىلالمىغاندىن كېيىن ئادىل بىر

هاكىمنىڭ ئالدىغا بېرىشىپتۇ.

هاكىم ئۇلارنىڭ دېگەنلىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن:

- سىلەرنىڭ باللىرىڭلار بارمۇ؟ دەپ سوراپتۇ. باغنى سېتىۋالغان ئادەم:

- مېنىڭ بىر ئوغلۇم بار، دەپتۇ. ساتقان كىشى:

- مېنىڭ بىر قىزىم بار، دەپتۇ. بۇنى بىلەن هاكىم:

- باللىرىڭلارنى بىر - بىرىگە نىكاهلاپ

قويۇۋىلار، ئالتۇنلارنى ئۇ ئىككىسىگە خەجلەپ بېرىڭلار، ئۇنىڭدىن قالغان بىر قىسمىنى ئۆزلىرىڭلارغا سەرپ قىلىڭلار، ئۇنىڭدىنمۇ ئاشقىنىنى پېقىرلارغا تارقىتىپ بېرىڭلار! دەپتۇ.

ھېكايىدىكى نەسىھەتلەر

● قانائەت قىلىش تۇيغۇسى ئىنسانلارنىڭ تۈگىمەس خەزىنىسىدۇر. بۇ ھېكايىدىكى ھەر ئىككى كىشى قانائەت ئىگىلىرىدۇر ۋە گۈزەل ئەخلاقلىق كىشىلەردىندۇر.

ئاللاھ توغرا يولدا بولغان كىشىلەرنى دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە مۇكاپاتلايدۇ.

● ئىنسانلارنىڭ ئەخلاقىنىڭ قانداقلىقى 1- سـودا ـ سـېتىقتا ، 2- قوشـنىدارچىلىقتا ، 3 ـ سـەپەردە بىلىنىدۇ.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام دۇنياغا كېلىدىغان يىلى يۈز بەرگەن پىل ۋەقەسى

مـۇھەممەد ئەلەيھىسسـالام دۇنياغـا

كېلىدىغان كۆنلەر يېقىنلاشماقتا ئىدى. مەككە شەھىرىدە خىلىدىن بېرى ئەبرەھە ئىسىملىك بىرى توغرىسىدا سۆز- چۆچەك بولىنىۋاتاتتى.
ئۇ زامانلاردا ئۇلۇغ كەبىنىڭ سەۋەبى بىلەن مەككە شەھىرى مۇھىم بىر تىجارەت مەركىزىگە ئايلانغانىدى. ئەبرەھە كەبىنىڭ بۇ دەرىجىدە مۇھىم بىر يەر بولۇپ قېلىشىغا رازى ئەمەستى. ئەبرەھە يەمەندە ئالتۇندىن ھەل

بىرىلگەن بىر چىركاۋغا سالدۇردى ۋە ئۆز تەۋەلىكىدىكى كىشىلەرنى ئۆزى سالدۇرغان بۇ چىركاۋغا كېلىپ ئىبادەت قىلىشقا بۇيرىدى.

ئەمما كىشىلەر ئۇ يەرگە كەلمەي يەنىلا كەبىگە كېتەتتى ۋە ئۇ يەرنى زىيارەت قىلاتتى. بۇنى ئاز دېگەندەك ئەرەپلەردىن بىر كىشى بۇ چىركاۋغا كىرىپ ئۇنىڭ ئىچىگە تەرەت قىلىپ قويدى. ئەبرەھە بۇنىڭغا بەكمۇ

غەزەپلەندى. ئۇ كەبنى ئۆرۈپ تاشلاشقا قەسەم قىلدى.

ئۇ ناھايىتى چوڭ بىر قوشۇن تەييارلىدى ۋە قوشۇننىڭ ئالدىغا چوڭ پىللارنى تىزدى. بۇ قوشۇن يەمەندىن چىقىپ مەككىگە قاراپ يۈرۈش قىلدى. ئۇلار يول ئۈستىدە ئۇلارغا قارشى چىقىپ يوللىرىنى توسماقچى بولغان بارلىق كۈچلەرنى يېڭىپ ئىلگىرلىدى.

ئەبرەھەنىڭ قوشۇنى مەككىگە

ناھايىتى يىپقىسلاپ قالغانىدى. مەككىدىكى كىشىلەر تاغلارنىڭ ئۈستۈگە قىچىپ چىقىۋالغان بولۇپ نېمە ئىشلارنىڭ يۈز بېرىدىغانلىقىنى ساقلىشىۋاتاتتى.

ئەبرەھەنىڭ ئادەملىرى مەككە ئەتراپىدا ئوتلاپ يۈرگەن تۆگىلەرنى ھەيدەپ كەتتى. ئەينى چاغدىكى مەككىنىڭ كاتتىۋېشى پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ بوۋىسى

ئابدۇلمۇتتەلىپ ئەبرەھەنىڭ يېنىغا باردى. ئابدۇلمۇتتەلىپ چىرايى ـ شەكلى كېلىشكەن، سالاپەتلىك، ھەيۋەتلىك ئادەم ئىدى. ئەبرەھە ئۇنى كۆرۈپ ئۇنىڭغا ئالاھىدە ھۆرمەت بىلدۈردى ۋە ئۇنىڭ نېمە تەلىپى بارلىقىنى سورىدى.

- سىلەر تۇتۇپ كەتكەن ئىككى يۈز تۆگەمنى قايتۇرۇپ بېرىشىڭلارنى تەلەپ قىلىمەن، -دېدى ئابدۇل مۇتتەلىپ.

ئەبرەھە ئۇنىڭدىن بۇنداق ئاددىي گەپنىڭ چىقىشىنى كۈتمىگەچكە ھەيران قالدى ۋە ئاچچىغلانغان ھالدا:

ــ مەن سىلەر ئۇچۇن مۇقەددەس بولغان كەبىنى يىقىتقىلى كەلسەم سەن ئاشۇ تۆگىلىرىڭنىڭ غېمىدا قالدىڭمۇ، بۇ قانداق گەپ بولدى ؟ دېدى.

ئابدۇل مۇتتەلىپ سۇرلۇك تۇس بىلەن:

ــ مەن تۆگىلەرنىڭ ئىگىسى بولغاچقا ئۇلارنى تەلەپ قىلىپ كەلدىم، كەبىنىڭ

ئىگىسى بولسا اللّٰه دۇر، ئەلۋەتتە ئۇمۇ ئۆز ئۆيىنى قوغدايدۇ، دېدى.

ئەبرەهە بۇ جاۋاپ ئالدىدا تۇرۇپ قالدى. ئابدۇل مۇتتەلىپنىڭ تۆگىلىرىنى ئۇنىڭغا قايتۇرۇپ بەردى.

مەككە خەلقى پارەكەندىچىلىك ئىچىدە ئىدى. ھەممە ئادەم ئۆزلىرى چوقۇنۇپ كېلىۋاتقان بۇتلىرىنى تاشلاپ يالغۇز بىر اللّٰه غا دۇئا قىلىشاتتى. ئۇلارنىڭ قولىدىن باشقا نېمە كېلەتتى دەيسىز.

ئۇلار شەھەرنى تاشلاپ چىققىپ ئەندىشلەنگەن ھالدا بولغۇسى ئىشلارنى ساقلاشقا باشلىدى.

ئابدۇلمۇتتەلىپ كەبىنىڭ ئىشىكىنىڭ ھالقىسىدىن تۇتتى ۋە يىغلاپ تۇرۇپ:

- ئى رەببىم قوغدىغىن كەبە ئەھلىنى.

مەغرۇرنىڭ سۇنسۇن بوگۈن غورۇرى.

ئەلۋەتتە ھىچ كىشى يىغەلمەس سىنى.

ئىنسامۇ قوغدايدۇ، قوغدا ئۆيىڭنى.

دەپ اللّٰه غا دۇئا قىلدى ۋە اللّٰه دىن

مەدەت تىلىدى.

ئەبرەھە ئاخىرى ھۇجۇم قىلىش بۇيرۇقىنى بەردى. قوشۇن كەبىگە قاراپ ئۇدۇل ئىلگىرىلەشكە باشلىدى. قوشۇننىڭ ئالدىدا ناھىيىتى چوڭ پىللار بار ئىدى. ئەبرەھە، كەبىنى ئۇلار ئارقىلىق ئۆرۈمەكچى ئىدى. بۇ پىللارنىڭ ئەڭ ئالدىدا "مەھمۇد" ئىسىملىك بىر ئاق پىل كېتىپ باراتتى. كەبىگە يېقىنلىشىپ قالغاندا بۇ پىل ئورنىدا تۇرۇپ قالدى ۋە

تۇرغان يەردە چۆكۈۋالدى. ھەرقانچە قىلىشسىمۇ ئۇنى تۇرغۇزالمىدى. ئەگەر پىلنى باشقا تەرەپكە قاراپ ھەيدىسە ماڭاتتى. ئەمما كەبە تەرەپكە بۇرىسىلا ماڭمايتتى.

بۇ ئىشتىن ھەممە ئادەم ھەيران قالدى. ئىچىلىرىگە بىر خىل قورقۇنچ چۈشتى. بۇنىڭدا چوقۇم بىر گەپ بار دەپ ئويلاشتى. قوشۇن قايتا ھۇجۇمغا ئۆتمەكچى بولۇپ تۇرغاندا ئەقللەرنى

ھەيران قالدۇرىدىغان بىر ئىش بولدى.
ئاسمان يۈزىدە قارلىغاچقا ئوخشايدىغان بىر قۇش توپى كۆرۈندى.
بۇلار "ئەبەبىل قۇشلىرى" ئىدى. بۇ قۇشلار توپى ئەبرەھەنىڭ قوشۇنى ئۈستىدە ئۇچۇشقا باشلىدى. ھەر بىر قۇش ئىككى چاڭگىسىدا بىردىن، ئاغزىدا بىر دىن بولۇپ ئۈچ تال كىچىك تاش ئالغان ھالدا كەلگەن بولۇپ ئۇ تاشلارنى ئۇچىرىغىنىغا ئاتاتتى. ئۇ تاش تەككەن

ھەر بىر ئادەمنى ئۆلتۈرەتتى ياكى ئېغىر يارىدار قىلاتتى. قوشۇن پاتپاراق بولۇپ ئەسكەرلەر كىرىۋالغىدەك تۆشۈك ئىستىشەتتى. ئەمما قوشۇلار ئۇلارنىڭ ئارقىسىدىن قوغلايتتى. ئەبەبىل قۇشلىرى ئەبرەھەنىڭ قوشۇننى تىرە-پىرەڭ قىلىۋەتتى.

ئەبرەھە ئېتىلغان تاشلاردىن يارىلىنىپ ئاغىرىق ئازابىدا ئۆلدى.

بۇ ۋەقە بىلەن اللە نىڭ چەكسىز

قۇدرىتى يەنە بىر قېتىم نامايەندە بولدى. مۇتەككەبىر ئەبرەھە ۋە ئۇنىڭ پىللىرى بىلەن كۆچلەندۈرۈلگەن قوشۇنى كىچىك قۇشلار ئاتقان كىچىك تاشلارنىڭ كۈچى بىلەن پۇتۇنلەي تارمار بولدى.

خۇددى ئابدۇلمۇتتەلىپنىڭ "اللّٰە ئۆز ئۆيىنى قوغدايدۇ" دېگىنىدەك راستىنلا اللّٰە ئۆز ئۆيىنى قوغدىدى. بۇ ۋەقەلىكتىن كېيىن كەبىنىڭ ۋە قۇرەيش قەبىلىسىنىڭ ھۆرمىتى تېخىمۇ ئاشتى.

بۇ ۋەقەلىك ئەرەپلەر ئارىسىدا ”پىل ۋەقەسى“ دەپ ئاتالدى. بۇ ھەم مۇھىم بىر تارىخىي باشلانما بولدى. پىل ۋەقەسى مىلادىيەنىڭ 570 ـ يىلىغا توغرا كەلگەنىدى. بۇ ۋەقەلىك قۇرئان كەرىمنىڭ پىل سۈرىسىدە مۇنداق بايان قىلىنغان: ﴿پەرۋەردىگارىڭنىڭ فىل ئىگىلىرىنى قانداق قىلغانلىقىنى كۆرمىدىڭمۇ؟. ئۇ ئۇلارنىڭ ھىيلە ـ مىكرىنى بەربات قىلمىدىمۇ؟ ئۇ ئۇلارنىڭ

ئۇستىگە تــوپ - تــوپ قۇشــلارنى ئەۋەتتى. قۇشلار ئۇلارغا ساپال تاشلارنى ئېتــىپ، ئۇلارنــى چــاينىۋېتىلگەن ساماندەك قىلىۋەتتى﴾.

نەسىھەتلەر

الله دىــن ئۈمۈدسىزلەنمەسلىك لازىــم. ھەر بىر مۇشكۇللۇك بىلەن بىــر ئاسانلىق باردۇر.

غاردىكى ئۈچ يولۇچىنىڭ دۇئاسى

بۇرۇنقى زامانــدا ئۈچ يولــۇچى بــىرلىكتە

سەپەرگە چىقىپتۇ. كەچ بولغاندا يامغۇر يېغىپ كېتىپ بۇ ئۈچسى دالىدىلىنىش ئۈچۈن بىر غارغا كىرىۋاپتۇ. ئۇلار غارنىڭ ئىچىدە تۇرغاندا تاغدىن دومۇلاپ چۈشكەن بىر تاش دەل غارنىڭ ئاغزىدا توختاپ غارنىڭ ئاغزىنى چىقىش مۇمكىن بولمىغۇدەك دەرىجىدە پۈتۈنلەي ئېتىۋاپتۇ. غارنىڭ ئىچىدىكى كىشىلەر بۇ يەردىن قانداق چىقىش كېرەكلىكى ھەققىدە چارە ئويلاشقا

باشلاپتۇ. بۇ يولۇچىلار ئاخىرىدا:

– اللّٰه ئۈچۈن قىلغان ياخشى ئىشلىرىمىزنى بايان قىلىپ قىلغان دۇئايىمىز بىزنى بۇ قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشى مۇمكىن، – دېيىشىپتۇ. – دە، بۇنىڭ بىلەن ئۇلارنىڭ ئۈچىدىكى بىرى دۇئا قىلىشنى باشلاپتۇ:

– ئى اللّٰه! مېنىڭ قېرىغان ئاتا – ئانام بار ئىدى. مەن ئۇلارنى ناھىيىتى ياخشى باقاتتىم. كەچ كىرگەندە ئالدى بىلەن

ئۇلارنى تويغۇزاتتىم، ئاندىن ئائىلەمدىكىلەرنى ۋە ھايۋانلارنى تويغۇزاتتىم. بىر كۈنى ئوتۇن يىغىش ئۈچۈن يىراقلارغا كېتىپ قېلىپ كەچتە ئۆيگە كەچرەك قايتتىم كەلدىم. ئۆيگە قايتقىنىمدا قارىسام ئانام بىلەن دادام ئۇخلاپ قاپتۇ. ئۇلار ئۈچۈن سۈت ساغدىم، ئۇلار يەنىلا ئۇخلاۋاتاتتى. ئۇلارنى تويغۇزماي تۇرۇپ ئائىلەمدىكىلەرگە ۋە ھايۋانلىرىمغا

يەيدىغان نەرسە بېرىشنى راۋا كۆرمىدىم. ئۇلارنى ئۈيغىتىشقا ھەم قىيمىدىم. بالىلىرىم ئاچلىقتىن پۇتلىرىمغا ئېسىلىپ يىغلىشاتتى. مەن سۈت قاچىسىنى قولۇمدا تۇتقىنىمچە ئاتا ـ ئانامنىڭ ئويغىنىشىنى كۈتۈپ تۇردۇم، ھەتتا تاڭ ئېتىپ كۈنمۇ چىقىپ كەتتى. ئاخىردا ئانام بىلەن داداممۇ ئويغاندى ۋە سۈتلىرىنى ئىچىشتى.

ئى اللە بۇ ئىشنى سېنىڭ رازىلىقىڭ

ئۆچۆن قىلدىم. ئەگەر بۇ ئىشىمدىن رازى بولغان بولساڭ يولىمىزنى توسقان ئاشۇ توساقتىن بىزنى قۇتقازغىن!

بۇ دۇئادىن كېيىن توساق بىرئاز ئېچىلىپتۇ. ئەمما بۇ يەردىن چىقىپ كەتكىلى بولمايدىكەن.

ئىككىنچى يولۇچى دۇئاسىنى باشلاپتۇ:

-ئى اللاھ! تاغامنىڭ ناھايىتىمۇ چىرايلىق بىر قىزى بار ئىدى. ئۇنى ھەممە ئادەمدىن بەكرەك ياخشى

كۆرەتتىم. ئۇنىڭغا يېقىنلاشماق ئويىدا بولدۇم، ئەمما ئۇ ماڭا ماقۇل بولمىدى. ئارىدىن بىر مەزگىل ئۆتۈپ ئۇ مېنىڭ قېشىمغا كەلدى. ئۆزىنىڭ يوقسۇللۇق ۋە ئاچارچىلىقتا قالغانلىقىنى دېدى ۋە مەندىن ياردەم سورىدى. مەن ئۇنىڭغا مېنىڭ تەلۋىمگە ماقۇل بولۇش شەرتى بىلەن 120 دانە تىللا بەردىم. ئۇ ماقۇل بولۇشقا مەجبۇر ئىدى. مەن ئۆز ئارزۇيىمغا يېتەي دەپ تۇرغاندا ئۇ:

- اللّٰه دىن قورق، ماڭا اللّٰه توسـغان شەكىلدە ئىگە بولمىغىن، دېدى.

مەن بۇ سۆزنى ئاڭلاپ ئېسىمگە كەلدىم ۋە ئۇنىڭغـا يېقىنلاشـمىدىم، ئۇ گەرچە ئىنسـانلار ئىچـىدە ئەڭ ياخشـى كۆرىـدىغان ئادىمـىم بولىۇشـقا قارىمـاي ئۇنىڭغا تەگمىدىم. بەرگەن ئالتۇنلارنىمۇ قايتۇرۇپ ئالمىدىم.

ئى اللّٰه! سـەندىن قورقـانلىقىم ئۈچۈن بـۇ ئىشـتىن ۋاز كەچـتىم، مېنىـڭ بـۇ

ئۈشـــــمەدىن رازى بولغـــان بولســـاڭ يـولـمىزنى توسـۋالغان بـۇ توسـاقتىن بىزنى قۇتقازغىن!
بـۇ دۇئادىــن كېيىن توسـاق بىـر ئاز ئېچىلىپتۇ ئەمما يەنىلا چىقىپ كەتكىلى بولماپتۇ.
بۇ قېتىم ئۈچىنچى يولـۇچى دۇئاسىنى باشلاپتۇ:
-ئى اللە! بىـر زامانلاردا مەن ناھايىتى كۆپ كىشـلەرنى ئىشـلەتتىم. ئۇلارنىڭ

ئىش ھەقلىرىنى ۋاقتىدا بېرىپ تۇراتتىم. پەقەت ئۇلارنىڭ ئىچىدىن بىرى ھەققىنى ئالماي كېتىپ قاپتۇ. مەن ئۇنىڭ ئىش ھەققىنى ئۇنىڭ نامىدا ئىشلەتتىم. بىر زامانلاردىن كېيىن ئۇنىڭ مېلى كۆپىيىپ كەتتى. ئۇزۇن يىللار ئۆتۈپ بىر ئىشچى كەلدى ۋە:

– مېنىڭ ئىش ھەققىمنى بەرگىن، دېدى. مەنمۇ:

– سەن كۆرۈپ تۇرغان ئاشۇ كالىلار،

قويلار ۋە تۆگىلەرنىڭ ھەممىسى سېنىڭ، بۇلارنى ئېلىپ كەتكىن! دېدىم.
بۇ ئىشچى بەكلا ھەيران قالدى ۋە:
- مېنى مەسخىرە قىلمىغىن! دېدى.
مەن:
- ياق! ھەرگىز سېنى مەسخىرە قىلمىدىم، بۇلارنىڭ ھەممىسى سېنىڭ، مەن سېنىڭ ئالماي كەتكەن ئىش ھەققىڭنى سېنىڭ نامىڭدا ئىشلىتىپ كۆپەيتىپ قويدۇم، شۇنىڭ بىلەن سەن

كـۆرۈپ تۇرغـان ئاشـۇ نەرسـلەرنىڭ
ھەممىسى سېنىڭ بولدى، دېدىم.
بۇنـىڭ بـىلەن ئۇ ئىشـچى ئۇ مـال
تۇپلىرىنىڭ ھەممىسىنى ئېلىپ كەتتى.
ئى اللّٰه! مېنىڭ بـۇ ئىشچىنىڭ ھەققىنى
قوغدىشىمدىن مەنـدىن رازى بولغـان
بولسـاڭ بىزگە بـۇ توسـاقنى ئېچـىپ
بەرگىن!
بـۇ دۇئادىـن كېيىن توساق پۈتـۈنلەي
ئېچىلىپتـۇ. بـۇ ئۈچ يولـۇچى ئېچىلغـان

يەردىن چىقىپ يوللىرىنى داۋام قىلىپتۇ.

نەسىھەتلەر

● ئىنسانلارغا ياخشىلىق قىلىش اللّٰه نى رازى قىلىدۇ. اللّٰه ئۆزى ئۆچۈن قىلىنغان ھەر بىر ياخشىلىقنىڭ مۇكاپاتىنى بەرمەي قالمايدۇ. ئاسان ۋاقىتلاردا قىلىنغان ياخشىلىق قىيىن كۈنلەردە قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلۇشقا سەۋەبكار بولىدۇ.

كېغىلىنىڭ پۇشايمىنى

بۇرۇنقى زامانىدا كىفىل ئىسىملىك بىر كىشى بار ئىكەن. ئۇ ھەرقانداق يامان ئىشلارنى قىلىشتىن يانمايدىكەن. بىر كۈنى مۇھتاج بولۇپ قالغان بىر ئايال كىفىلدىن ياردەم سوراپ كەپتۇ. كىفىل:

– ئۆزەڭنى ماڭا تاپشۇرساڭ مەن ساڭا ياردەم قىلىمەن، دەپتۇ. ئايال چارىسىز بولغاچقا كىفىلنىڭ تەلىۋىگە ماقۇل بولۇپتۇ. كىفىل ئۇ ئايالغا 60 تال تىللا بېرىپتۇ. كىفىل ئۇ ئايالدىن پايدىلىناي

دەپ تۇرۇشىغا ئۇ ئايال تىترەشكە ۋە يىغلاشقا باشلاپتۇ. كفل:

-نېمىشقا يىغلايسەن؟ دەپ سوراپتۇ. ئۇ ئايال يىغلاپ تۇرۇپ:

-مەن ھاياتىمدا ھېچقاچان مۇنداق بىر گۇناھ ئىشنى قىلىپ باقمىغان ئىدىم. بۇ گۇناھقا مېنى مەجبۇر قىلىپ قويغىنى مېنىڭ ھەددىدىن ئارتۇق پېقىرلىقىمدۇر، ئەمما اللە دىن خىجىل بولىۋاتىمەن ۋە قورقىۋاتىمەن، دەپتۇ. كفل ئۆزى

ئاڭلىغان بۇ سۆزلەردىن ھەيرانلىق ئىچىدە قېلىپ:

— دېمەك سەن ئاللاھ دىن قورقۇپ يىغلاۋېتىپسەن- دە؟ ئەگەر ئۇنداق بولسا سەن كەتكىن، بەرگەن پۇللىرىم سېنىڭ بولسۇن، ئاللاھ ماڭا مۇنچىلىك كۆپ نېئمەتلەر بەرگەن بولسىمۇ مەن يەنىلا گۇناھلارغا چۆكۈپ يۈرۈپتىمەن. ئاللاھ بىلەن قەسەم قىلىمەنكى! بۇندىن كېيىن ئاللاھ نىڭ بۇيرىغانلىرىغا ھېچقاچان قارشى

چىقمايمەن ۋە ھېچقانداق گۇناھ ئىش قىلمايمەن! دەپتۇ ھەمدە گۇناھلىرىغا تەۋبە قىلىپتۇ.

كىفل شۇ كېچىسى تۇيۇقسىز ئۆلۈپ قاپتۇ.

ئەتىگەنلىكى كىشىلەر، كىفلنىڭ ئىشىكىگە " اللّٰه كىفلنى مەغپىرەت قىلدى" دېگەن خەت يېزىلغانلىقىنى كۆرۈشۈپتۇ.

نەسىھەتلەر

• پېقىرلىق ۋە ئاچلىق ھەرقانداق يامانلىقلارنى قىلىشقا مەجبۇر قىلىدۇ. شۇڭا ئىشلەپ ھالال ئەجىرگە ئېرىشىشىمىز، باشقىلارغا مۇھتاج بولماسلىققا تىرىشىشىمىز لازىم.
• ھەر ئىشنىڭ بېشى اللّٰە دىن قورقۇشتۇر.
• گۇناھلىرىدىن ھەقىقىي تەۋبە قىلغۇچى ھېچقانداق گۇناھ ئىشلىمىگەندەك پاكلىنىدۇ.

نامازغا گۇناھلارنى ياپىدۇ

پەيغەمبەر ئەلەيھسسالامنىڭ ساھابىلاردىن ئەبۇ ئۇمامە رىۋايەت قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەر ئەلەيھسسالام ساھابىلىرى بىلەن مەسجىدتە ئولتۇراتتى. شۇ چاغدا بىر ئادەم كىرىپ كەلدى ۋە پەيغەمبەر ئەلەيھسسالامغا:

-ئى الله نىڭ پەيغەمبىرى! مەن بىر گۇناھ ئىشلىدىم، ماڭا ئۇنىڭ جازاسىنى

ئجرا قىلغىن! دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇ ئادەمگە ھېچبىر گەپ قىلمىدى. ئۇ ئادەم ئۇ سۆزنى يەنە تەكرارلىدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام يەنىلا بىرنېمە دېمىدى. شۇ ئارىدا ناماز ۋاقتى كىرىپ قالدى ۋە ناماز ئوقۇلدى. ناماز ئوقۇلۇپ بولۇنغاندا ئۇ ئادەم يەنە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ ئارقىسىغا كىرىۋالدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:

-« سەن ئۆيىڭدىن چىقاندا تاھارەتنى

ناھايىتى كامىل ئالغان ئەمەسمەدىكى ؟
» دېدى. ئۇ ئادەم:
-شۇنداق ئى اللە نىڭ پەيغەمبىرى!
دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:
-«ئاندىن بىزنىڭ بىلەن بىرگە ناماز
ئوقۇمىدىڭمۇ ؟» دەپ سورىدى. ئۇ
ئادەم:
-ئوقۇدۇم، ئى اللە نىڭ ئەلچىسى!
دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام:
- «ئۇنداق بولسا اللە تەئالا گۇناھىڭنى

كەچۈردى » دېدى.

ئەسسەھتۇلەر

● ئىنتقكى بەش ۋاخ ناماز چوڭ گۇناھلارنى قىلماسلىق شەرتى بىلەن بىر ۋاخ ناماز بىلەن يەنە بىر ۋاخ ناماز ئارىلىقىدا قىلىنغان كىچىك گۇناھلارنىڭ كەچۈرۈلىشىگە سەۋەپ بولىدۇ.

● تاھارەتنى كامىل ئېلىش گۇناھلارنى يۇيىدۇ. تاھارەت ئېلىش ئۈچۈن قوللىرىنى ياخشى يۇيۇپ پاكىزلىغاندا

قول بىلەن ئىشلىگەن گۇناھلار
تىرناقلارنىڭ ئۇچى ۋە بارماقلارنىڭ
ئارىسىدىن چىققىپ كېتىدۇ.
● ئېغىز ۋە بۇرۇنغا سۇ بېرىپ
يۇيۇشنى، جەينەكلىرىڭ بىلەن قوشۇپ
بىلەكلىرىڭنى يۇغاندا ۋە بېشىڭغا مەسھ
قىلىپ پۇتلىرىڭنى ئوشۇقلىرىڭ بىلەن
قوشۇپ يۇغاندا پۇتۇن گۇناھلىرىڭدىن
يۇيۇنۇپ پاكلانغانلىقىڭ بولىسەن.
● پىشانەڭنى الله ئۇچۈن سەجدىگە

قويۇپ ناماز قىلغىنىڭدا پۈتۈن گۇناھلىرىڭدىن پاكلىنىپ پاك ـ پاكىز بولىسەن.